

AUKLĖJIMO PRINCIPAI IR KULTŪRINĖ PAŽANGA

P. MALDEIKIS, Cicero, III.

Šių laikų mokyklinis auklėjimas yra labai platus ir sudėtingas procesas. Jis apima visą augantį jaunimą. Dalį jų jis apima jau beveik nuo pat kūdikystės, sutalpindamas juos į vaikų darželius; visus privalomai nuo 6-7 metų jis surenka į pradžios mokyklą, kur išlaiko juos nuo 4 iki 8 metų; nemažą dalį jų lydi iki pilno subrendimo vidurinėje ir aukštesniojoje mokykloje ir tam tikrą dalį žmonių dar jis brandina ir augstojoje mokykloje. Tas mokyklinio auklėjimo procesas yra tas veiksnys, kuris veda žmonių vis į didesnę pažangą ir gerovę. Mokyklinis auklėjimas yra tas kelias, per kurį jaunimas per trumpą laiką susipažįsta su žmonių praeities patyrimu, pasisavina jos praeityje pasiektą kultūrą ir pasirošia ateityje dar toliau plėtoti kultūrinį paveldėjimą, būtent, didinti iki šiol pasiektą žinojimą, kurti grožį, skaidrinti tikėjimą, ugdyti teisingumą ir gerinti žmonių santykius.

Auklėjimo evoliucija

Kad auklėjimas tikrai būtų kultūros kėlimo bei kilimo veiksnys, jis pats turi būti pažangus ir atitikti principus, kurie

Nenusipelnė gimi tas, kuris tiki, kad jįsai tegimė tik sau.
—Metastasisius

teisingiausiu keliu vestų žmonių į kultūrinę pažangą ir materialinę gerovę. Kad jis neatitiktų nuo bendrosios pažangos, jis nuolat turi prie jos prisijungti. Jis negali būti visiškai pastovus, jis negali būti visiškai pastovus ir nekintamas. Kintant bei progresuojant gyvenimui, mokyklinis auklėjimas taip pat pamažu kinta, darosi vis sudėtingesnis, įvairesnis, turiningesnis. Pamažu įsijungia vis nauji auklėjimo principai; pats auklėjimas apima vis platesnes gyvenimo sritis, atliekamas vis sėkmingesniais metodais ir pasinaudodamas vis naujomis priemonėmis. Tuo būdu pamažu realizuojamas principas, kad mokytojai vis mažiau spaudžia mokinius, daugiau duodami vietos jų pačių iniciatyvai, mokiniai lengviau mokosi ir vis tik įgyja didesnę išsilavinimą.

Kad taip yra, būtent, kad auklėjimas vis nestovi vietoje ir nuolat progresuoja ir kad nauji auklėjimo principai, pakeisdami senuosius, pagerina ir patį auklėjimą, tuo mes galime lengvai įsitikinti, bent kiek susipažinę su pedagogikos istorija. Peržvelgdami pedagogikos istoriją, mes matome, kaip viener ar kitur pasireiškia stiprios pedagoginės asmenybės, kurios iškelia bei suformuoja naujus auklėjimo principus, nurodo naujus auklėjimo kelius. Toji auklėjimo evoliucija vyko praeityje, ji tęsiasi dabar, ji neužsibaigs nė tolimoje ateityje. Juk būtų labai naivu manyti, kad auklėjimo evoliucija ir jo pažanga yra jau užbaigti ir kad auklėjimas yra pasiekęs jau pačią pažangos viršūnę. Jis jos pasiekė negali, nes jos, turbūt, niekada nė nebus.

Amerikiečių auklėjimas

Kalbant apie pedagoginių principų kintamumą ir pedagoginę pažangą, neužtenka kiekvienam prisiminti amerikiečių auklėjimą ir jų auklėjimo teoriją, kuri gal daugiausia apie tai kalba. Kas yra skaitęs amerikiečių pedagogų parašytas knygas, gal yra nekartą užtikęs pasididžiavimą savo pedagogikos pažanga ir, galbūt, yra radęs ir autorius nepasitenkinimą, kad Europoje

per mažą ta pažangą tesidomiama ir dar mažiau ja tepasekama. Šios pastabos yra gana teisingos. Visiškai yra teisinga, kad naujųjų šiuo metu yra daug daugiau amerikiečių auklėjime. Lygiai yra teisinga, kad ne visomis šio krašto pedagoginėmis naujybėmis Europoje domimasi ir ne visų jų praktinio auklėjimo duomenis Europa teigiamai vertina. Amerikiečiai dažniausia tai išaiškina Europos konservatizmu ir net atsilikimu. Europiečiai gi amerikiečių auklėjimu nesizavi, nes jų supratimu, jis nerealizuoja jų suprantamų auklėjimo tikslų ir iš viso neatitinka jų idealų. Europiečių per mažą susidomėjimą J. A. Valstybių pedagogika reiktų išaiškinti daugiausia šiomis priežastimis: 1) amerikiečių modernioji pedagogika daugiausia remiasi tais principais, kurie Europoje jau anksčiau buvo išgyventi ir nuo kurių atsisakytą; 2) Europoje auklėjimas siekiama pagrįsti pastovėmis vertybėmis ir 3) Europoje daugiau vertinamas auklėjimo vispusiškumas ir sisteminumas.

Vakarų kultūros auklėjimo istorija vystėsi Vakarų Europoje. Visos svarbiausios šiuo metu pedagoginės idėjos yra kilę V. Europoje. Nuo renesanso iki šių dienų visi didieji pedagoginiai įvykiai ir idėjos formavosi tuose kraštuose, kurie šandieną priskiriami Vakarų ir Vidurio Europai. Nežiūrint šių dienų didelio amerikiečių pedagoginio judrumo, jų savarankiška pedagogika yra labai jauna. Iki pat 19 amžiaus pabaigos amerikiečių pedagogika dar nebuvo pajėgi duoti ką nors naujo. Iki to meto jie tik savinai Europoje kilusias pedagogines idėjas ir kopijavo europinius pedagoginius sąjūdžius, juos pritaikydami skirtingoms savo gyvenimo sąlygoms ir skirtingiems savo socialiniams santykiams. Grynai savarankiškas procesas čia vykęs auklėjimo srityje buvo auklėjimo supratinimas, iš kurio kilo arba kuriam atitiko ir naujausios jų pedagoginės idėjos.

Europos gi auklėjimas, išskyrus Angliją, vystėsi ne tiek pagal praktinius reikalavimus, kiek pagal teorinius ir stipriai filosofiskai pagrįstus principus. Europiečių auklėjimo principai

Pagrindinis šių dienų europiečių auklėjimo principas yra auklėjimo evoliucija.

Meilė yra vienintelis turtas, kuris auga dalinant. —C. Cantu

lėjimo laikymas kultūros pertikimo procesu. Europiečių auklėjime iš seno vyrauja įsitikinimas, kad svarbiausias auklėjimo uždavinys yra įvesti jauną žmogų į šių laikų visų sričių kultūrą, t. y. pertiekti jam tai, ką žmonių nuo seniausių laikų iki šiol yra pasiekusi. Tuo tikslu ten siekiama augantį bei bręstantį žmogų gerai supažindinti su Vakarų kultūros evoliucija, įvesti į šių dienų humanistinius, socialinius ir tiksluosius mokslus, paruošti jį kultūrinei kūrybai, nukreipti jo susidomėjimą, pastangas ir energiją dvasinių vertybių kryptimi, išugdyti jame susižavėjimą kultūrinėmis vertybėmis, sukuriant jį socialinius santykius, jo emocinį gyvenimą ir visą jo laikymąsi. Dar renesanso metu, kada Europa gavo progos pažinti senovės kultūros didingumą, susidarė tendencija jaunimą auklėti, supažindinant jį su anos kultūros kūryba ir paruošiant jį naudotis jos palikimu. Tuo metu ir susikūrė klasikinė gimnazija, daugelyje kraštų išlikusi iki šių dienų. Vėliau, mokslams plintant ir progresuojant, atsirado eilė naujų mokslų, su kuriais reikėjo jaunuomenę supažindinti.

Poezija iš Lietuvos

Taip palapsniui mokyklų pro gramose atsirado gamtos mokslai, įvairios matematikos šakos, socialiniai mokslai, moderniosios svetimos kalbos, sisteminė istorija ir kiti dalykai. Atskirų tautų sąmonei kylant, pribrando reikalas įvesti jaunuomenę į savo tautos kultūrinę kūrybą. Kultūringųjų Europos tautų genijus įvairiose mokslo ir meno srityse sukūrė tokių didingų dalykų, kurie toli pralenkė ir nustelbė klasikinės kūrybos genijų. Tuo būdu, greta klasikinės kultūros ir jos kūrybos, mokyklas atėjo moderniosios kultūros dalykai, kurie augančiam jaunimui yra, nepalyginti, artimesni, svarbesni ir su didesniu ugdomuoju svoriu. Taip greta klasikinės gimnazijos atsirado jvairūs kiti aukštesniųjų mokyklų tipai, kurie visi tačiau ne nutolsta nuo ano pagrindinio principo — įvesti jauną žmogų į visų sričių kultūrą.

Kultūrinės kūrybos lobiai Europos pedagogikoj

Tas kultūros perdavimo principas ten suprantamas ne vien tik kaip kultūrinį žinių pertiekimą. Jis turi kitą, daug gilesnę prasmę. Visų sričių kultūrinė kūryba ten auklėjimo reikalui labai vertinama dėl jos ugdomosios bei formuojamosios reikšmės.

Didelė dauguma Vakarų kultūrai reprezentuojančių dalykų yra sukurti bei pagrįsti didžiojiomis vertybėmis. Juk kiekvienas kūrinys, kad jis gautų visuotinį pripažinimą ir kad jį būtų galima naudoti, turi būti kurio nors atžvilgiu tikrai vertingas. Kultūrinė kūryba yra drauge ir vertybių turtas, didelių kūrėjų didingai išreikštas ir padarytas prieinamas visiems kitiems. Susipažindamas su įvairiais kultūros turtais, jaunimas pasisavina juose išreikštas idėjas, pergyvena jų grožinį didingumą, plečia savo žinojimą, susipažįsta su jose atvaizduotomis žmogaus ir jo santykių problemomis, patiria žmogaus sielos komplikotumą, išmoka į kitus įsijausti ir suprasti kitų kančias bei džiaugsmus. Tuo būdu kultūrinės kūrybos lobiai Europos pedagogikoje vertinami kaip geriausia priemonė auklėti jaunam žmogui, būtent, kultūrinėmis vertybėmis formuoti jo sielą, kad jis taptų tų vertybių savininku ir sklaidėju.

Socialinis auklėjimas ir svietimo ugdymas

Su kultūrine auklėjimo kryptimi ten jau seniai varžosi socialinio auklėjimo šalininkai, kurie, nepaneigdami kultūrinio auklėjimo ir jo vertybių, reikalauja auklėjimo keliu padėti jaunam žmogui harmoningiau įaugti į visuomenę ir visą auklėjimą organizuoti ta kryptimi, kad visi daugiau ir pozityviau auklėtų visus.

Trečias pagrindinis V. Europos auklėjimo principas mokykloje siekti jauno žmogaus lavinimo. Visų mokslo dalykų medžiaga parenkama bei organizuojama taip, kad jos pasisavinimas vispusiškai lavintų.

Tradicinis kelias ir naujos kryptys

Modernioji Europos pedagogika 19 ir 20 amžiuje iškėlė visą eilę principų ir sudarė visą eilę naujų auklėjimo tendencijų. Kai kurie jų labai būdingi ir šių dienų Amerikos moderniajam auklėjimui, kur jie susilaukė daug didesnio pripažinimo negu Europoje, kur jie buvo pirmiausia iškelti. Tokie principai Europos auklėjime taip pat buvo savo metu stipriai akcentuojami, buvo sukūrę daugiau ar mažiau prigijusias tada naujas pedagogines sroves, pagrįstas sie-

SONETAS

Poezija iš Lietuvos

Poezija, duokite jaunystę šviesai,
Kaip žvaigždę sausio naktį gilioj,
Kad dainiaus lūpos prieblandoj tyloj
Susildytų, uždegtų žemę vėsių.

Viduržiemį kaitra jaukia ateitį,
Tos geros liepsnos iš žvaigždžių akių —
Aplėbtų meilę viską — kuo tikiu
Ir virpintų stygas ramybės plotų.

Ziema nevystytų kraujais mums saulės,
Su balto atlaso spurgais pūvais.
Tinklų nemeigtų vėjų sukūriais —
Neliktų šunkeliaujančios apgaulės.

Nes dainiaus vėl pažadintas pasaulis
Linksmam kalbėtų laisvės žiburiai.

KADA SUGRĮŠI?

Sakylė, pavasari,
Kada sugrįši —
J melsvą pamari
Vėl beatklysi?

[širdis alkanas,
Pro rūko plyšį, —
J veidus balzganus —
Kada sugrįši!?

Tu kaimus laukiančius
Visur išvyši,
Ir miestus žilstančius
Aplenk nedrįsi.

Mintis išlaisvinsi —
Rankas atriši...
Kada mus laisvinsi —
Kada sugrįši...?

kimu įgyvendinti tą ar kitą pedagoginį principą. Tokios naujai iškilusios pedagoginės srovės kiekviena paprastai reprezentuoja modernizmo pedagogikoje ir turi pretenzijų reformuoti auklėjimą. Tačiau nė vienas tokių principų V. Europos auklėjimo iš esmės nepakeitė. Tiesa, kiekviena naujai pasireiškusi pedagoginė srovė, kodama už to ar kito vertingo principo įgyvendinimą, įnešė į tradicinį auklėjimą ką nors naujo.

Tačiau, naujų srovių veiklama bei puolama, V. Europos pedagogika nėra iškrypusi iš tradicinio kelio ir pasukusi į kurios nors vienos srovės vienašališkumą. Taip Europos įvairių kraštų tradicinė pedagogika yra pasisavinusi daug naujų ir gerų principų iš vadinamųjų moderniųjų pedagogikos srovių, tačiau ji nenukrypo nuo pagrindinės linijos — siekti vieningo ir vispusiško auklėjimo. Todėl ten drąsus reformų projektai niekur nebuvo iš karto realizuoti, o tik daugiau sintezės kelių pasityvas. Paskaitų temos gali būti pačių prelegentų patikslintos.

Tačiau, naujų srovių veiklama bei puolama, V. Europos pedagogika nėra iškrypusi iš tradicinio kelio ir pasukusi į kurios nors vienos srovės vienašališkumą. Taip Europos įvairių kraštų tradicinė pedagogika yra pasisavinusi daug naujų ir gerų principų iš vadinamųjų moderniųjų pedagogikos srovių, tačiau ji nenukrypo nuo pagrindinės linijos — siekti vieningo ir vispusiško auklėjimo. Todėl ten drąsus reformų projektai niekur nebuvo iš karto realizuoti, o tik daugiau sintezės kelių pasityvas. Paskaitų temos gali būti pačių prelegentų patikslintos.

(Bus daugiau)

DIEVO MOTINA

Fra Angelico (gyvenęs 1387 — 1455) Nukryžiuojimo freskos detalė. Paveikslas vaizduoja, kaip Dievo Motina, nukryžiuojimo sukūsta, apglėbia. Ją už rankų sulaukia Marija Salomė ir šv. Jonas. Tuo tarpu Marija Magdalena staugiai puola į Marijos kojas, tuo būdu sulaukia jai nuo parpuodimo ir savo skausmų išreikšia pagarbą ir užuojautą Marijai. Paveikslas yra šv. Morkaus vienuolyno Florencijoje kapitulios salėje. Šis paveikslas panaudotas viršelyje išleistas kn. dr. J. Pranskio knygos gegužės mėnesio skaitymams — „Motina Gailestingoji“.

Kultūrinė kronika

● Verkianti Dievo Motina Syrakūzose. Tokiu pavadinimu knyga išleido Marijonų kongregacija. Veikalą yra parašęs kan. dr. Ottavio Musumeci, o j lietuvių kalbą išvertė M. Pulauskas, MIC. Šis veikalas patiekia pirmuosius oficialius pranešimus apie Dievo Motinos atvaizdą ašarojimą Sicilijos Syrakūzose 1953 metais, kai per keturias dienas prieš dideles žiūrovų minias ir net mokslinės komisijos narių rankose yra ašarojęs. Knygoje apibūdinamas Sicilijos miestas, aprašomas tasai Marijos atvaizdas, įvykiai, surišti su paveiklo ašarojimu, Sicilijos vyskupų pareiškimai, mokslinės komisijos pasisakyimas, to įvykio įtaka žmonėms, suminėta apie 600 nuostabių išgijimų toje vietoje. Knyga gausiai iliustruota — matomas tas Marijos atvaizdas, kaip dramatiškai tai įvykio sutiko žmonės, kaip laikėsi atvykusieji vyskupai. Knygos kaina — \$2. Jei susidarytų koks pelnas, būtų skiriamas marijonų naujosios statybos skoloms išmokėti.

● Lietuvių Katalikų Mokslo akademija šiemet spalio 2-4 dienomis, Romoje šaukia suvažiavimą. Bendroji suvažiavimo tema numatyta ši: Lietuvių Mokslo akademijos naujausio Katalikų Bažnyčios direktorų šviesoje. Bus šešios paskaitos su diskusijomis. Iš teologijos: Kristaus mistinio kūno doktrina ryšium su dabarties gyvenimo faktais; iš filosofijos: materializmas katalikškos filosofinės doktrinos šviesoje; iš sociologijos: socialinių problemų krikščioniško sprendimo perspektyvos; iš teisės: Katalikų Bažnyčios doktrina apie tautų apsisprendimo teisę; iš istorijos: Apaštalo Sostas ir Lietuva; iš medicinos: Medicinos etika pagal popiežių direktyvas. Paskaitų temos gali būti pačių prelegentų patikslintos.

● Baigė universitetą. Vincas Vyčinas šiemet baigė Katalikų Duquesne universitetą ir gavo filosofijos magistro laipsnį, apgindamas disertaciją tezę „Būdingieji Heideggerio filosofijos bruožai“ pas žinomą egzistencialistą prof. Bernard Boelen, pakviestą iš Olandijos dėstyti filosofijos katalikams Duquesne universitete, Pittsburghe. Prof. Boelen nuomone, mūsų lietuvių rašiny yra vienas geriausių, rašytų apie Heideggerio filosofiją.

Vincas Vyčinas yra pasiryžęs ir toliau tęsti studijas, siekiant filosofijos daktaro laipsnio. Numato tuoj pradėti rašyti disertaciją „Nagrindiniai apie žemės problemą“; tai viena iš giliausių ir naujausių Heideggerio keliamų problemų.

Vincas Vyčinas yra gabus ir darbštus. Atvykęs į šį kraštą, pradėjo dirbti su kastuvu, bet greitai buvo pastatytas prie mūdo darbu, kaip stalius. Pradėjęs studijas ir negalėdamas visas dienas išsiai dirbti, ėmė pats statyti namus vasarą, o žiemą studijuoti. Jis ir šią vasarą pasiryžęs pastatyti kelis namus, sukalti kiek lėšų savo šeimos pragyvenimui, o žiemą tęsti studijas ir jas baigus atsidėti vien moksliniam darbui. (J. T.)

● Arkiv. J. Skvireckas skaito iš Romos jam atsiunčiamas šv. Rašto vertimo korektūras. Tarpais turi rūpėti su sveikata. Šv. Juozapo dienos proga porai savičių buvo išvykęs į Lo-chau prie Bodensee, o po to vėl grįžo į savo nuolatinę gyvenimo vietą-vienutylą Zamse, Austri-

● Poetas Butkų Juzė yra miręs 1947 m. balandžio 22 d. Klai pėdoje, taigi šiemet sueina 10 m. nuo jo mirties. Kilęs iš neturtingos šeimos, iki 15 m. amžiaus ganė svetimus gyvulius. Liepojoje pas vyresnį brolių išmokęs kurpius amato pats toliau siekė mokslo. Įstojo į Telsių gimnaziją, bet 1912 m. susirgo paralyžium. Kojos buvo apgydytos, bet pilnos kalbėjimo laisvės neatgavo. Voroneže baigęs gimnaziją, Maskvoje studijavo istoriją. Vėliau tęsė studijas Berlyno ir Jenos universitetuose; gavo diplomą parašęs studiją apie senovės tikybos liekanas lietuvių dainose.

Kaikurį laiką dėstė mokytoju kursuose Palangoje. Suorganizavo Palangos vidurinę mokyklą, mokytojų suaugusiųjų kursuose Klaipėdoje. Trumpam laikui buvo išsikėlęs į JAV ir dirbo čia fabrike. Vėl grįžęs į Lietuvą mokytojo Tauragės komercinėje mokykloje. Dirbo Klai pėdos Rytų spaustuvių, koregavo Jablonskio raštus, redagavo „Darbininkų Balsą“, su literatūristų grupe važinėjo po Zemaitiją. Nuo 1937 m. perėjo dirbti į bibliotekas, o vokiečių okupacijos metu mokytojo Telsiuose — gimnazijoje, dalyvavo teatro darbuose. Bolševikams okupavus Lietuvą buvo kviečiamas dirbti Švietimo ministro terijoje, bet atsisakė. Klaipėdos mokytojų institute dėstė lietuvių kalbą.

Jo parašytos knygos: Kalėdų vakaras, Žemės liepsna, Verkiantis rožės, Papatčio žiedas, Palaidūnas, Užsipelė diplomas, Audronė, Darbas ir prakaitas. Buvo išspausdinta, bet bolševikų sulaukita knyga Zemačiai, Či-ga-goje Pr. Šulais ir V. Šatkus išleido atskirą leidinį „Butkų Juzės raštai“. Leidinys gaunamas „Drauge“.

● Amerikietiška knyga apie lietuvių. Eilės knygų autorė ir laikraštininkė Katherine Burton ruošia spaudai knygą, skirtą paminti šv. Kazimero seserį jūbilėjų. Numatoma, kad jos knyga bus pavadinama „The Crown, Lily and Sword“. Rinkdama medžiagą, rašytoja buvo nuvykusi į šv. Juozapo ir Marijos vilą rytinėse valstybėse, kur buvo susitikusi su šv. Kazimero seserį vyresniąja — motina Teofilė.

● I Lietuvos Saleziečių gimnazijos patalpas Italijoje šią vasarą atostogoms atvyks ukrainiečių tremtinių berniukų kolegija iš Castelgadolfo. Susidarys proclacija „Nagrindiniai apie žemės problemą“; tai viena iš giliausių ir naujausių Heideggerio keliamų problemų.

Vincas Vyčinas yra gabus ir darbštus. Atvykęs į šį kraštą, pradėjo dirbti su kastuvu, bet greitai buvo pastatytas prie mūdo darbu, kaip stalius. Pradėjęs studijas ir negalėdamas visas dienas išsiai dirbti, ėmė pats statyti namus vasarą, o žiemą studijuoti. Jis ir šią vasarą pasiryžęs pastatyti kelis namus, sukalti kiek lėšų savo šeimos pragyvenimui, o žiemą tęsti studijas ir jas baigus atsidėti vien moksliniam darbui. (J. T.)

● Aleksandri Plateriui Chikagos Palyginamosios Teisės institutas pavedė parašyti mokslinį darbą apie įstatymų reikšmę šeimos pastovumui. Darbas bus patiekiamas tarptautiniam komitetui šeimos pastovumui apsaugoti.

● Vandos Frankienės pasaka „Karalaitės Gintarės ilgesys“ jau išėjo iš spaudos. Knyga turi 47 pusl., gausiai iliustruota dviejų spalvų paveikslais. Išleido Suduva. Knygoje be „Karalaitės Gintarės ilgesio“ telpa ir „Baltoji lelija“.

● Tapytojas Vytautas Ignas, šiuo metu gyvenęs Clevelande, sukūrė visą eilę naujų kompozicijų ir portretų.

● Misijų nuotykių knyga, pavadinama „Okeo Wagū“, išleido lietuvių tėvai saleziečiai Italijoje. Veikalas bus gaunamas ir „Drauge“.

● Dr. Juozas Leimonas atsiuntė savo straipsnį knygai „Mano pasaulėžiūra“.

MŪSŲ KALBA

RED. DR. PR. SKARDZIUS

LAIVININKYSTĖ IR LAIVYBA

Lig šiol mes neturime ir dabar neturime kaip reikiant sutvarkytos jūrinių terminų, ir todėl šios srities terminai dabar yra gana įvairiai vartojami. Stai ta pati laivininkystė arba laivyba, atrodo, gana aiškūs žodžiai, bet jų reikšmės dar tebėr nenusistojusios. Pvz. Niermanno-Senno-Brenderio žodyne teduodama viena laivininkystė "Schiffahrt", o V. Gailiaus žodyne vok. Schiffahrt verčiama "laivininkystė, laivyba (navigacija)". Taip pat nedaro jokių skirtumų ir "Dabartinė laivų kalba" žodyne: čia laivyba yra "laivininkystė", o laivininkystė "laivų susisiekimas, laivyba". Pagaliau ir "Lietuvių kalbos vadovu" laivyba yra dar "laivų susisiekimas, navigacija".

Bet Liet. Jūrinių mokykla, 1947 m. įkurta Flensberge, Vokietijoje (jos direktorius buvo dr. A. Mažeika), ėmė reikšmės skirti šiuos žodžius: laivininkystė (ang. marine shipping, vok. Schiffahrt) buvo pavadinta jūros ir vidaus vandens vartojimas transportui bei žvejybai, o laivyba (ang. seamanship, vok. Seemannschaft) pritaikoma jūroje (t. y. visų laivininkystei priklausančių žinių

sričių) dalis, kurią sudaro kiekvienam jūriniui reikalingos žinios ir įgūdžiai. Laivininkystė apima žymiai platesnę, visą ūkinę, sritį: uostus, laivakelius, prekybinę laivų susisiekimo organizaciją, valdinę administraciją, laivų statybą ir kt., o laivyba rūpinasi tik pačiais laivais dalykais: laivų laikymu, buiravimu, manevravimu, parkrovimu, vairingu, inkaravimu, gelbimosiomis priemonėmis, keltuvais, gėsinimo būdais bei priemonėmis ir kt. Nuo šių dviejų terminų skiriami navigacija, mokslas apie laivo būklę (pozicijos) lokalizavimą bei atstumo ir krypties apskaičiavimą plaukiant iš vienos žemės paviršiaus vietos į kitą.

Sitas pagrindinių terminų skirtumas, nusakytas remiantis jūrinių A. Mažeikos patarimais ir kai kurių kitų žymybių kalbų atitikmenų reikšmėmis, yra neišvengiamai reikalingas mūsų, ypač jūrinių, kalbai, ir todėl patariame jo laikytis. Tolimesnis šių terminų painiojimas, kaip kad yra atsitiškė Liet. Enciklopedijos X tome (kalbant apie Karaliaučiaus uostą), tik didina sąmąsą ir kenkia reikiamam specialiesiems supratimui.

KALBINĖS ŽINIOS IS LIETUVOS

▼ Dabartinę Lietuvoj nematyti jokio žymesnio tiriamojo kalbotyrinio darbo. Šalia labai lėtai leidžiamojo didžiojo "Liet. kalbos žodyno" daugiausia teisiškimais praktiniais kalbos reikalais. Pačių lietuvių žymesni paskutiniai kalbiniai darbai tepaminėti: A. Laigoniūnaitės "Dabartinės liet. kalbos kirčiavimas" bei "Vietininkų reikšmės ir vartoseną dabartinėje liet. kalboje" ir Z. Zinkevičiaus "Liet. kalbos įvardžiųjų būdvardžių istorijos bruožai". Be to, dar leidžiama: J. Jablonskio "Rinktiniai raštai" (čia perspausdinami pirmasis ir paskutinis "Lietuvių kalbos gramatikos" leidimai, "Liet. kalbos gramatikos klausimai" (praktinių gramatinių straipsnių rinkinys).

▼ 1950 m. pasmerkus akademiko J. Marro "naująjį kalbų mokslą", kuris teroristiškai, be jokios atodairios, buvo vykdomas Tarybų Sąjungoje ir kuris privedė tariamą marksistinę (komunistinę) kalbotyrą prie visiškai bankroto, dabar ir Lietuvoje nebevegiama vadinamosios buržuazinės idealistinės kalbotyros, kuri pripažįsta lyginamąjį istorinį metodą, geneolo-

ginę kalbų giminybę, indoeuropiečių kalbų prokalbę ir kt. Todėl pernai buvo išleistas žymaus prancūzų kalbininko A. Meillet veikalas "Lyginamasis metodas istorinėje kalbotyroje", kurį sudaro 1924 m. skaitytos paskaitos Oslo Lyginamojo Kultūros Tyrimų institute. Šia proga dar tenka pastebėti, kad A. Meillet buvo Vytauto Didžiojo universiteto garbės daktaras, ir kad jo autoritetu daug buvo pasiremta Versalės taikos konferencijos metu nustatant Lietuvos valstybės sienas. Be to, šiame leidžiamame lietuvių kalbininko J. Endzelyno "Baltų kalbų garsai ir formos" (ankščiau šis veikalas buvo išleistas rusų kalba, ir didžiojoje antrosios laidos tarybinėje enciklopedijoje dar buvo patariama juo naudotis tik

• Dr. Balys Paliokas dalyvaavo katalikų ekonomistų suruo-

žūrint pro marksistinius akinius!) ir "Pirmoji liet. kalbos gramatika" (dviejų pirmųjų gramatikų fotokopijos — Danieliaus Kleino 1654 m. "Compendium Litvanico-Germanicum" ir 1655 m. "Grammatica Litvanica").

▼ Taip pat įdomu yra, kad paskutiniuoju laiku Lietuvos spaudoje pradeda po truputį reikštis ir laisvesnė kalbinė kritika. Pvz. A. Graželis 1956 m. "Pergalės" Nr. 11 paskelbtame straipsnyje "Svetimų žodžių tarimo klausimu" negažiai, t. y. visai diletantiskai, įrodinėjo, kad tokios svetimybės kaip kultūra, rezultatas, filmas, albumas, kultas, patfas ir kt. turinčios būti tariamos su minkštuoju, nes šios tarimas atitinka tokių žodžių tarimą tose kalbose, iš kur jie eina. Bet J. Volfsonas š. m. "Pergalės" Nr. 3 mano, kad kiekviena kalba turinti savitą garsų sistemą, prie kurios ilgai esant tarimu pritaikomi ir skoliniai, ir todėl A. Graželio tvirtinimą laiko nerealiu ir diletantisku. Jo nuomone, įsigalėjusių skolinių tarimas turėtų pasitikti lietuviškas, t. y. kultūra, albumas, kultas ir kt. turi būti tariami su kietu, ne su minkštu slavišku. I. Taip buvo ir nepriklausomaj Lietuvos kalbininkų galvojama.

KRONIKA

• Ruošiamas naujas leidinis. Ryšium su naujųj dienraščio "Draugo" patalpų ir prie jų esančių marionų vienuolyno namų pašventimu, kuris įvyks birželio 23 d. dalyvaujant kard. Stritch, ruošiamas specialus leidinis. Jame bus suglaustai nusakyta marionų istorija, arkiv. Matulevičiaus ir vysk. Būčio jų bendruomenės nubrėžti idealai, jų darbuotė Lietuvoje, Anglijoje, Pietų Amerikoje, plačiau apsisotiant prie jų veiklos šiaurės Amerikoje, ypač spaudos srityje, apibūdinant kultūrinę-religijinę akciją, besigrupuojančią apie naujai išaugusius rūmus. Knyga bus gausiai iliustruota. Tekstą rašo kun. dr. J. Prunskis. Meninė priežiūra dail. J. Pilpausko. Knyga iš spaudos išeis birželio vidury. Kartu išeis panašus leidinis ir anglų kalba, kuriam tekstą ruošia Pranas Jančius, MIC.

• Dr. Balys Paliokas dalyva-

voše diskusijose, temomis "Dabartinė liet. kalbos gramatika" (dviejų pirmųjų gramatikų fotokopijos — Danieliaus Kleino 1654 m. "Compendium Litvanico-Germanicum" ir 1655 m. "Grammatica Litvanica").

Dabartinė Sovietų Rusija

John I. Stipp suredagavo naują leidinį apie sovietus, pavadintą "Soviet Russia Today: Patterns and Prospects". Išleido Harper & Bros leidykla. Čia suglaustai sutelkiamos pagrindinės žinios iš daugelio autorių, kad eiliniam skaitytojui būtų lengviau susivokti apie įvykius Sovietų Sąjungoje. "New York Times" knygu apžvalgos skyrius recenzentas irgi Rusijos klausimų specialistas, J. Schwarz, pagiria, kad knygos redaktoriaus parinkimas yra daugumai geras ir tas 300 puslapių veikalas rekomenduojamas platesniam skaitytojų skaičiui, nors atrodama, kad pvz. nepakankamai yra nušviesta kolchozų sistema ar vidaus opozicija prieš komunizmą, sakysime, pa siriškusios Vlasovo sąjūdžio II Pasaulinio karo metu. Taipgi nėra reikiamai įvesti nauji įvykiai po XX komunistų partijos suvažiavimo ir nuotikos po sukilimų Lenkijoje ir Vengrijoje.

Krautuvėje "MARGINIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausius lietuvių meno išdirbinius, knygas, žurnalai, taip pat galanteriją. Telefonas — PRospect 8-4585.

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMU PIRISTATOM Visokių Rūšių MEDZIAGA

CARR MOODY LUMBER CO. STASYT LITVINAS, Pres. 3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pirstatymą Teikiame Nemokamai. Raštinės atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadienis iki 3 val. vakaro.

SPECIALUS BARGENAS • Sofoms, Lovoms, Lempoms KAINOS NUO \$49.50 ir augčiau

DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ BALDŲ FELIX A. RAUDONIS, NELLIE BEETULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE Co. 2310 W. Roosevelt Road Tel. SEaley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadienis nuo 11 iki 4:30.

DELIGHTFULLY FRESH BAKERY GOODS

Complete line of fresh bakery goods for all occasions. Open Sundays 6 a.m. to 2 p.m. Whipped Cream Party Cakes WEBER'S BAKERY 3425 West 63rd Street HEimlock 4-7776 Erich Weber (St. Rita)

KAZYS ČESNAUSKAS 6444 SO. TROY ST. Telef. WALbrook 5-7670 ir GIBson 8-4938

Generalis kontraktorių naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams • Turime didelį patyrimą namų statyboje. • Patys atliekame cemento ir medžio darbus. • Apkainavimai nemokami.

VIKTOR KOZICOS

Lietuvišką, gazolinį stotį ir auto taisymas. Atliekami motoro remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys. CALL-ME-MOTORS CO. 5750 S. WESTERN AVE. PR 8-9533

SOPHIE BALCUS RADIO PROGRAM

18 WGFS stoties — Banga 1390 PIRMADIENIO vak. nuo 7-8 v. NJO PIRMADIENIO PENKTAD. 8:45 iki 9:30 val. ryte. SEŠTAD. 8:30 iki 9:30 ryte. SEKMAD. 8:30-9:30 v. r. 15 stoties WOPA — 1400 kil. 7159 So. MAPLEWOOD AVE. Chicago 29, Ill. HEimlock 4-2413

DR. J. ir K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI 2300 West 51st Street. Prima ligois pagal susitarimą. Val. valandos skambinti telefonu PRospect 6-1795 nuo 2 iki 9 val. p. p. kasdien išskyrus trečiadienį ir sešadienį. Res. tel. GROvehill 6-5603

DR. ANTONAS ALEKNA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1957 W. Garfield Blvd. Val. nuo 1-4 ir 6-9. Seštadienis nuo 1 iki 4 val. p. p. išskyrus ketvirtadienį ir sekmadienį.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS — Pritaiko akinius. 6322 South Western Avenue val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 val. vak. Seštadienis 10-12 val. Trečiadienis uždaryta. Kt. laiku susitarus. Ofiso telefonas: PR 8-3229 Res. telef. WALbrook 6-5076

DR. VL. BLAŽYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS 4701 South Damen Avenue (Kampas 47-108 ir Damen Ave.) Val. kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštadienį 2-4 val. vak. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį. Telef. ofiso LAfayette 3-6048 Res. telef. WALbrook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2434 West 71st Street Val. Pirm., ketv., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, trečiadienį, penktadienį uždaryta

DR. D. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6317 South Western Avenue Chicago 29, Ill. telefonas REpublic 7-4900 Residencija: GROvehill 6-8161 pasimatymai pagal sutartį

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4157 Archer Avenue Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vak. Seštadienis nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadienis pagal sutartį. Ofiso tel. VIRginia 7-0036 Residencija tel. BEverly 8-9344

DR. B. GAIZIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Spec. akimeria ir moterų ligų 2454 West 71st Street (71-os ir Campbell Ave. kampas) Val.: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Seštadienis 1-4 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. J. GUDAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 756 West 35th Street (kampas Halsted ir 35-ta gatvė) VAL. 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien išskyrus trečiadienį Atidara seštadienis 1-4 val.

Dr. Alexander J. Javols

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Marquette Medical Center 6132 South Kedzie Avenue VAL. 2-4 p. p. ir nuo 7-9 v. vak. Trečiadienį ir sešadienį pagal sutartį

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (LIETUVIŲ GYDYTOJAS) 2500 West 63rd Street VAL. kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7-9 v. vak. Trečiadienį ir sešadienį uždaryta

DR. ALDONA JUSKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE Telefonas GROvehill 6-1595 Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienį. 2422 W. Marquette Road

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3925 W. 41st Street Val. Pirm., antr., ketv., penkt. ir seštadienį nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Trečiadienį ir sešadienį 1-4 v. p. p.

DR. P. KISIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4938 W. 15th St., Cicero Rez. 1634 S. 49th Ave., Cicero Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus trečiadienį. Seštadienis 12 iki 4 popiet.

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ 4146 S. Archer Ave. VAL. Kasdien popiet nuo 12:30 v. vak. pirm. antr., ketv. 6:30-8:30 v. Trečiadienį tik susitarus.

DR. IRENA KURAS

(Gydytoja ir Chirurgė) KUDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE 7156 South Western Avenue (MEDICAL BUILDING) Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštadienį, 11 val. ryto iki 3 val. popiet.

DR. A. MACIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPEC. CHIRURGIJOS LIGOS 5700 So. Wood Street Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakare. Trečiadienį, nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštadienį, 11 val. ryto iki 3 val. popiet.

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Specialybė — vidaus ligos 2454 West 71st Street (71-os ir Campbell Ave. kampas) Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. vak. Seštadienis 9-11 ryto ir 2-4 p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ Ofiso: 10748 South Michigan Ave. Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Vak.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Išskyrus trečiadienį. Seštadienis nuo 1 iki 4 val. popiet.

DR. A. NARBUTAS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS 2745 West 69th Street (priešais Sv. Kryžiaus ligoninę) Prima pagal susitarimą

DR. J. A. PAUKŠTYS

4253 So. Whipple Street (Arti Archer Ave.) Valandos: nuo 10 iki 12: 2-5; 7-9. Seštadienį 10-12. Trečiadienį, uždaryta. Namų — OEdarcor 3-7786

DR. ALBINA PRUNSKIS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ 3250 South Halsted Street Kasdien 3-7 val. vak. Seštadienį nuo 1-5 val. vak. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso tel. VICTORY 2-1484. Res. 2437 W. 62nd St., tel. REpublic 7-5818

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4342 Archer Avenue (Kampas Kedzie ir Archer) VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v. Trečiadienį ir sekmadienį tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. CHIRURGIJOS IR ORTOPEDINĖS LIGOS 2745 West 69th Street Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę Telef. REpublic 7-2290 VAL. Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryto ir nuo 6:00-8:00. Seštadienį 2:00-4:00. Trečiadienį ir kitu laiku susitarus telefonu.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus 4455 S. California Ave. YA 7-7381 Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį, uždaryta), seštadienį 10 ryto iki 8 v. p. p. uždarytas

P. SILEIKIS, O. P.

Orthopedas - Protezistas Aparatų-Protezistų, Med. bandalai. Spec. pagalbos kojoms (Arch Supports) ir t. t. Val.: 9-4 ir 6-8 Seštadienis 9-11 OHTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB 2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel. PRospect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS Naujas adresas: 4255 W. 63rd St. Ofiso tel. REliance 3-1410 Res. tel. GROvehill 6-0617 Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m. Penktadienį tik po pietų. Trečiadienį ir sešadienį pagal sutartį

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1724 West 47th Street (Kampas 47th ir Hermitage) Val. nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak. Seštadienį, 2 iki 6 val. Išskyr. seš.

DR. FL. TALLAT-KELPSA

Ofisai 20 North Wacker Drive (Civic Opera House, kamb. 558) Val. kasd. 12-4. Tel. CENTral 6-2294 5002 West 16th St., Cicero Val. kasdien 6-8, seštadienį 1-2 val. Tel. TOWnhall 3-0959 Kitu laiku ir trečiadienį susitarus. Res. tel. HEimlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS (Bendra praktika ir moterų ligos) Ofisai ir rez.: 5100 S. Western Ave. Tel. PRospect 8-1235 arba WE 6-5577 Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v., Antr., Trečiadienį ir Penkt. 6-9 val. vak. Seštadienį, 2-4 val. popiet. ir sulig susitarimu.

DR. V. P. TUMASONIS

2454 West 71st Street (71st ir Campbell Ave.) VAL.: Kasdien nuo 2-4 ir 7-9 v. v. Seštadienis nuo 2-4 val. Trečiadienis uždaryta.

DR. A. VALIS-LABOKAS

MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS Val. 1 iki 4 v. p. ir 6-8 v. vak. Seštadienis 1-4 v. p. p.

DR. ONA VASKEVIČIUS

(Vaskeviciūtė) GYDYTOJA IR CHIRURGĖ 6245 South Kedzie Avenue Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val. vak. Seštadienį, 2-4 p. p. Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 802 West 31st Street Kamp. Halsted ir 31-mos gatvės Pirmąją valandą kasdien: 1-4 p. p. ir nuo 6-8 v. v. Seštadienį, 1-4 val. popiet.

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 2420 West Marquette Rd. Val. nuo 2 iki 4 p. p. 6 iki 8 v. vak. Trečiadienį ir sešadienį pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1821 So. Halsted Street Tel. ofiso CA. 6-0257, rez. PR 6-6658 Res. 4600 S. Artesian Ave. VAL. 11 v. v. iki 3 p. p.: 6-9 v. v.

DR. G. SERNER

LIETUVIŲ AKIŲ GYDYTOJAS Virš 25 metų patyrimo Pritaiko akinius Kreivias akis Ištaiso

DR. S. VAITUSH, OPT.

Palengvinu akių įtempimą, kuris yra priežastis galvos skausmams bei svajimo ir skaudančių akių karsčio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Prirenku teisingai akinius. Visi egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodomais mažiausius trūkumus. Speciali styda kreiviams į mokyklos vaikus.

DR. S. VAITUSH, OPT.

4712 South Ashland Ave. Tel. YARDS 7-1873 Val. 10:30 iki 7 v. vak. Seštadienį, 10:30 iki 6 val. Sekmd. ir trečiadienį.

VISIŠKAI NAUJA SKRYBELIŲ KRAUTUVĖ BEVERLY HILLS!

Tikriausiai jūs norėsite pavasarį ir vasarai nusipirkti naują skrybelaitę. Prieinamom kainom, įvairių stilių ir spalvų. Yra iš ko pasirinkti. Taip pat turime pasirinkimą individualių skrybelių.

MAYE turi rinktinę kolekciją naujų pavasario ir vasaros skrybelaitių — nepaprastai gražių, labiausiai tinkančių prie veido, gražesnių negu bet kada buvo. Kainos niekad nebuvo prieinamesnės. Jūs esate kviečiami patys užžėti ir įsitikinti. Vaisiname kavą ir duodame dovanas nusipirktiems.

SU SKRYBELAITE JŲ ESATE DAUG PATRAUKLESNĖ.

1752 W. 95th St. MAYE'S HAT SHOP BE 8-4915

Atidara kasdien nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro. Pirmadienis ir ketvirtadienis nuo 12 iki 9 valandos vakaro.

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės paeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės nei jos pasidėti taupomus pinigų. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik takti saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų, veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje. Lietuviai gyvenantieji už Chicago ribų, nežinint kurioje Šuvenytų Valstybėje dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigus pašto.

Rašykite dėl informacijos. Mūsų turtas \$21,000,0

KOMP. STASYS ŠIMKUS

JUOZAS BERTULIS, Los Angeles

Siemet sueina 70 metų nuo gimimo kompozitoriaus Stasio Šimkaus (gimė 1887 m., mirė 1943 m.). Ši sukaktis, gaunamoji spaudos žiniomis, net ir okupuotoje Lietuvoje buvo iškilmingai paminėta. Panašūs minėjimai daromi ir kituose pasaulio kraštuose, kur tik gyvenama lietuvių.

Kas iš lietuvių nežino St. Šimkaus ir jo skambių dainų? Jau nuoji karta lankiusi nepriklausomos Lietuvos mokyklas, augo ir brendo St. Šimkaus dainų įtakoje. Lietuvos radiofonai kiekvieną rytą radio klausytojus prikelavo St. Šimkaus dainomis — „Plaukia sau laivelis“ Kaune ir „Lietuviais esame mes gimę“ Klaipėdoje. Šios ir panašios St. Šimkaus dainos tapo visai lietuvių tautai brangi nuosavybė.

Dainavos ansamblis Chicagoje, š. m. gegužės 12 d. Marijos Augštesnijos mokyklos auditorijoje, stato muzikinį lyrinį trijų veiksmų veikalą „Išieivai“. Šiam veikalui mintys, solo ir choro dainos paimtos iš St. Šimkaus operetės „Išieivai“, kuri buvo parašyta Amerikoje pirmojo Pasaulinio karo metu.

Apie St. Šimkų butų galima prirašyti išsčius toms. Jį galima apibūdinti kaip kompozitorių, dirigentą, chorvedį, organizatorių, pedagogą, administratorių, menininką, visuomenės veikėją, žmogų ir t. t. Tai buvo asmuo, kuris Lietuvos kultūros ir muzikos istorijoje vaidino svarbų vaidmenį.

Pirmieji žingsniai

Lietuvoje St. Šimkus pradėjo viešai pasireikšti būdamas 18 metų amžiaus. Kaip jis pats aprašinėja, Seredžiuje — Burbų dvaro daržinėje, 1906 metais su ruošė lietuvišką vakarą. Čia priugūdžė pasiklausyti to atkaklaus ir energingo jaunulio paruošto choro dainų. Į tą „Wielki Teatr“ (didįjį teatrą) atvyko ne tik apylinkės lenkų diduomenė, bet ir ten tuo metu viešėjęs Varšuvos konservatorijos direktorius Mlynarski. Jam St. Šimkus padarė labai gerą įspūdį. Mlynarski pasikvietė jauną St. Šimkų pas save ir pasiūlė iš savo lėšų stipendiją baigti Varšuvos konservatoriją. St. Šimkus pasiūlymą mielai priėmė. Baigęs Varšuvos konservatoriją, jis nepasitenkino vien vargonais, bet nuskubėjo į Peterburgą, vėliau į Maskvą ir po kurio laiko į Leipigą baigti ir pagilinti kompozicijos studijas.

St. Šimkus — kompozitorius

Jei pirmosios trys, čia išvardintos konservatorijos, jame išugdė sentimentą, tai paskutinioji iššaukė naujus realizmo pradus. Pirmųjų konservatorių įtakoje St. Šimkus sukūrė „Kur bakūžė samanota“, „Plaukia sau laivelis“ ir kt. Paskutinioji nuvedė į „Lietuvos siluetus“ (atskiri dalykėliai forteponui). St. Šimkaus širdis buvo atsidedusi liaudies dainai. Visose jo kompozicijose aiškiai iškyla liaudies tautiniai motyvai.

Kokiai gi krypčiai St. Šimkus kūrė priklausė? Kartą man užklausus pats St. Šimkus atsakė: „Aš stengiuosi būti neo-klasiku“ St. Šimkus kūrė — „Siluetai“, „Nugrimzdes dvaras“, „Vėjo dukra“ ir kt., buvo parodyti vienam vokiečių muzikos žinovui susipažinti. Jis peržiūrėjęs atsakė: „Tai yra tvirtas būdo asmuo, kuris vis dar nesuranda savojo — aš“. St. Šimkus iki pat mirties vis įsiskyrė naujų kelių. Tik viena kraujuje ir širdyje liaudies dainų — žadintojas.

St. Šimkaus veikala

St. Šimkaus kūryba šakota. Jis rašė instrumentalinės ir vokalinės muzikos dalykus. Iš jų pažymėtini: forteponui „Siluetai“ ir keletas mažesnių dalykėlių, simfonijos orkestrui — simfoninė poema „Nemunas“, muzikinės melodramos — „Čigo-

nai“ ir „Išieivai“ ir pagaliau pats didžiausias jo kūrinys — opera „Pagirėnai“. Be to, St. Šimkus yra labai daug harmonizavęs liaudies dainų ir išleides atskirais leidiniais. Iš jų paminėtini: „Dainų dainorėlis“, „Dainininkas“, „Mūsų dainos“, „Devynios dainos“, „Penkios dainos“, „Lietuvių liaudies dainos“ (5 sąsiuviniai) ir visa eilė atskirų solo ir chorams dainų leidinių.

Muzikinė veikla

St. Šimkus visą savo gyvenimą sielosi, kad Lietuvai trūks ta savųjų išlavintų muzikų. Todėl muzikinės institucijos įkūrimas, kurioje būtų išugdyta jaunoji muzikų karta ir buvo vienas iš pagrindinių jo veiklos uždavinių. Kai Klaipėdos kraštas prisijungė prie Didžiosios Lietuvos, St. Šimkui kilo idėja ten įkurti augštojo muzikos mokslo instituciją-konservatoriją su bendrabučiu studentams. Kai šią mintį jis iškėlė Švietimo ministerijoje, laikas pasipė į ir pavadino jo idėją pasaka iš

Stasys Šimkus

tūkstanties ir vienos nakties. O vis tik ši pasaka tapo realybe ir tik St. Šimkaus dėka.

Klaipėdos konservatorija su bendrabučiu buvo įkurta 1923 metais. Jos pirmuoju direktorium buvo St. Šimkus. Sau pagalbininku jis pasikvietė prof. J. Žilėvičių. Iš vokiečių pusės pakvietė muzikos direktorių Al. Jahow. Šviet. ministerijoje užvirė kova, kai St. Šimkus pareikalavo leidimo atsikviesti iš užsienio žymiuosius pedagogus. Š. m. ja įrodinėjo, kad mes turime pakankamai savų pedagogų. St. Šimkus gi laikėsi nuomonės, kad užsienis duos ką nors naujesnio. Pagaliau ir čia buvo iškovota. Iš Lenkijos pasikvietė prof. Igną Prielgauską — fortepiono klasei ir Juzevskaitę — dainavimo klasei.

Kiek vėliau dainavimo klasei buvo pakviesti Maskvos operos solistai — Čerkaskaja ir Volkovas. Iš Prahos pasikvietė Europoje pagarsėjusį čekų nonetą orkestrinei klasei. Pats St. Šimkus važinėjo po provinciją ir rinko kandidatus (kitus paėmė tiesiog nuo žagrės). Suvažiavo apie 200. Egzamininei komisijai patikrinus, prasidėjo darbas. St. Šimkus bėgino iš klasių į klasę. „Griebė“ ne tik studentus, bet ir pedagogus. Iš to laikas šaipėsi, bet vėliau nusilenkė.

Simfonijos koncertai

Po metų intensyvaus darbo pasirodė pirmieji vaisiai. Konservatorijos simfoninis orkestras, susidedantis iš apie 60 studentų ir pedagogų ir diriguojamas St. Šimkaus, davė pirmąjį simf. koncertą. Biletus bemažant išpiko. Kaikurie klausytojai stovėjo net už durų, nes pritrūko salėje vietų. Į kitus simfoninius koncertus atvykdavo pasiklausyti net iš Vokietijos. Vėliau St. Šimkus yra davęs simf. koncertus visuose didesniuose Lietuvos miestuose.

St. Šimkus — žmogus

Kaip žmogus St. Šimkus buvo ūmaus būdo, bet geros ir atviro širdies. Tačiau labai nepa-

Dainavos ansamblis, vadovaujamas St. Sodeikos

stovus — pilna galva įvairių projektų. Su studentais ir pedagogais elgėsi kaip su savo nuosavais vaikais: išplū, iškolios — apsisukęs vėl geras. Studentai jį mylėjo. Tačiau pedagogikoje jis buvo nenuoseklus. Susilaukė daug priekaištų iš kolegų profesorų, taip pat ir studentų. Dėl tos priežasties ir kilo konservatorijoje vadinamas „streikas“. St. Šimkus pasitraukė ir išvyko į Ameriką. Jo vietą užėmė prof. J. Žilėvičius. Po metų buvusių „maištininkų“ kviečiamas vėl grįžo į Klaipėdą. 1929 metais išleista pirmoji albumų laida. Klaipėdos lietuviams tai buvo didelė ir graži šventė. Vokiečiai, matydami lietuvių kultūrinį kilimą, pradėjo pavydėti ir įsikišti. Š. m. jai įvairių priekabių. Konservatorija išleido šešias laidas.

Kai vokiečiams spaudžiant Klaipėdos Valstybinę konservatoriją buvo uždaryta, St. Šimkus buvo paskirtas Kauno Vals tybinės Operos dirigentu. Kadangi ir čia jis „kovoj“, tai Š. m. ja pasikvietė jį meno patarėju. Vėliau St. Šimkus buvo paskirtas profesorium Kauno Valst. konservatorijoje. Čia jis išbuvo iki okupacijos.

Visas jėgas Lietuvai

St. Šimkus Lietuvą mylėjo nuo pat jaunų dienų. Jai jis aukojo visas savo jėgas. Tautos labui jis gyveno, alsavo ir aštriai kovoj. Tautos garbę jis gynė ne tik su plunksna, lyra, bet ir su šautuvu kaip savanoris. Savo tautos jis neapvydė. Jo iš-

uždyti kultūriniai „artojai“ šiuo metu reiškiasi ne tik okupuotoje Lietuvoje, bet ir laisvame pasaulyje.

J. Augaitytė, A. Dambrauskaitė, D. Andriulis, J. Bertulis, M. Budriūnas, J. Kačinskas, A. Kalinauskas, V. Marijošius, A. Mikulskis, K. Motgalis, Pakalnis, St. Sodeika, J. Strolia, J. Šlevys, J. Švedas ir daugelis kitų pasireikusių aktyviai darbe, yra St. Šimkaus „vaikai“. Todėl nenuostabu, kad lietuvių visuomenė, giliai įvertindama St. Šimkaus nuopelnus, kur ir kaip begalėdama, rengia jo gimimo sukakties minėjimus.

Mūsų pirmųjų raštų likimas

Mūsų pats pirmasis raštas, kaip žinome, yra Martyno Mažvydo katekizmas, 1547 m. išspausdintas Karaliaučiuje ir išlikęs Karaliaučiaus universiteto bibliotekoje. 1874 m. A. Bezzenbergeris jį išspausdino savo rašte „Litauische und Lettische Drucke des 16. Jahrhunderts“ Goettingene, o J. Gerulis fotografuoti būdu jį naujai išleido 1922 m. Kaune bei Heidelberge. Pats originalas, prieš rusams užimant Karaliaučius, rodos, buvo išgabentas į Vakarų Vokietiją. Kitas to katekizmo egzempliorius, lig šiol buvęs Odesos moksleinėje Gorkio vardo bibliotekoje, ne seniai buvo sugrąžintas Vilniaus universiteto bibliotekos rankraščių skyriui.

Pirmasis Didžiosios Lietuvos raštas yra Mikalojaus Daukšos

verstas Jokūbo Lėdesmos katekizmas, kuris 1595 m. buvo išspausdintas Vilniuje. Savo laiku, XIX a., rusai to katekizmo vertimo išlikusį originalą iš Vilniaus buvo išvežę į Petrapilį, kur jis lig paskutiniųjų laikų buvo laikomas Mokslių akademijos bibliotekoje. 1886 m. E. Volteris yra išleides šį katekizmą drauge su savo paaiškinimais. Petrapily, o 1929 m. L. Sittigas iš naujo jį atspausdino kartu su lenkišku originalu ir 1905 m. rytiečių anoniminio katekizmo tekstu. Dabar šio katekizmo vienetinis žinomas originalas irgi iš Petrapilio, dabar Leningrado, grąžintas į Vilnių.

Heinės paskutinės dienos

Ryšium su pernai metais atšvęsta 100 metų sukaktimi nuo Heinrich Heinės mirties, vokiečių spauda prisimena jo paskutinę paskutinę gyvenimo laikotarpį. Aštuonerius metus jis, pusiau aklas, nugaraulio ligos kankinamas, išgulėjo lovoje. Turėjo daug laiko permedituoti ankstybesnį savo gyvenimo kelią. Tuo laikotarpiu labai sustiprėjo jo religinis jausmas. Prie jo lovos ant staliuko nuolat buvo Šv. Raštas. „Tai mėgiamiausia mano brolio lėktūra“, — kalbėjo atsilankiusiems jo sesuo, kuri ligoninių paskaitų davė knygas.

Heine įprasė savo k nygų leidėją, kad jisai iš naujų laidų išimtų visas tas vietas, kur jisai nepalankiai buvo išsireiškęs apie religiją. Deja, leidėjas po

poeto mirties, į tą jo prašymą nekreipė dėmesio.

Idomus yra Heines testamentas \$7, kur jisai prašo, kad jo laidotuvis būtų kuo paprasčiausias; jis nenorįs, kad jo laidotuvių išlaidos prašoktų paprasčiausio piliečio lridotuvių išlaidas. Toliau, tame pat paragrafe Heine rašė: „Aš mirštu tikėdamas į vieną amžinąjį Dievą, pasaulio Sutvėrėją, kurio gailėstingumo aš šaukiuosi savo nemirtingi sielai. Aš apgailestauju, kad savo veikaluose apie šventus dalykus dažnai kalbėjau be pagarbos, tačiau į tą aš buvau daugiau laiko dvasios patrauktas, kaip savo paties palinkimo. Jeigu aš, nežinodamas, kur nusikaltau geriems papročiams ir dorovingumui, kurie yra viso tikėjimo tikroji jėga, Dieve, aš Tave ir žmones prašau atleidimo“. Heine mirė 1956 m. vasario 17 d.

Geografų kongresas

1957 m. liepos 31 — rugpjūčio 3 d. Wuerzburgėje įvyks vokiečių geografų kongresas, kuris svarstys tremtinių problemą, klimato svyravimą per paskutinį 1,000 metų, žaliavų klausimą, kulturgeografines problemas ir t. t.

Saugolis riebalu

Fiziologinės Higienos Laboratorijoje Minnesotoje po ilgasių tyrimų dr. Ansel Keys priejo išvados, kad gausus riebalų vartojimas sudaro palankumą širdies atakoms. Tik riebalai, kurie yra skysti kambario temperatūroje, kaip kukurūzų aliejus, riešutų (peanuts) aliejus, žuvų taukai — nedidina organizme medžiagų, kurios sudaro palankumą širdies atakoms.

MOVING

A. BENULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų. Tel. Bishop 7-7075

Duona ir įvairias skoningas bulutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA

3339-41 S. Lituanica Ave. Tel. CLifside 7-4374
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visas artimuosius miestus.

Mūsų bankas buvo saugi vieta taupyti praityje, mes norime Jums pagelbėti ir dabar. Ar norite taupyti, ar atidaryti einamąją sąskaitą (checking account), ar gauti paskolą, mes visa tai galime Jums sutvarkyti gerai ir greitai.

METROPOLITAN STATE BANKAS yra atsižymėjęs savo stipria ir pavyzdinga laikyvena. Jis pergyveno abu pasaulinius karus ir depresiją ir indėlininkams išmokėjo pinigų pagal pareikalavimus.

METROPOLITAN STATE BANKAS yra pirmasis ir vienintelis LIETUVIŠKAS Valstybės bankas visoje Amerikoje. Visi indėliai iki \$10,000.00 apdrausti Federal Deposit Insurance Corporation, Washington, D. C.

Kviečiame ir Jus atvykti tuojau pat į mūsų banką ir pasinaudoti jo patarnavimais, kurie palengvins Jūsų rūpesčius.

METROPOLITAN STATE BANK
2201 West Cermak Road
Chicago 8, Illinois Tel.: Virginia 7-6430

COAL
ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ PRISTATOM I VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT
Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą.
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoynes Ave., Telef. Virginia 7-7097

TELEVIZIJA • RADIJAS
HI FI PHONOGRAFAI • VOKISKI RADIJAI
DIDELIS PASIRINKIMAS • PARDUODAME IR TAISOME
FRANK'S TV & RADIO, INC.
3240 So. Halsted St., CALumet 5-7252

VIRŠ 15,000,000 Amerikos gyventojų žino,
kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolnimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.

Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną.

Saugumą užtvirtina Suvienuytų Valstybių valdžios agentūra iki \$10,000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai, o pelną — patyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.

Ūlitate taupyti atvykdami asmeniskai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiskas patarnavimas.

Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės į:

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Ar Jūs esate toks LINKSMAS? Jei ne, tai pradėkite TAUPYTI SIANDIEN!

2202 W. Cermak Road
Chicago 8, ILL.
Virginia 7-7747

Mutual FEDERAL Savings
and Loan Association
Chartered and Supervised by the U.S. Government

Aukštesnius dividendus mokėsime nuo 1957 m. sausio mėn. 1 dienos.
Partrauksime Jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite „savo banko knygutę.“
Pinigams padėti nereikia važinėti. Juos galite pasiųsti paštu. Mes apmokėsime pašto išlaidas.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Prezidentas

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 val. vakaro. Seštadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 1 valandos popietį. Trečiadieniais visai neatidarama.

RELIGINIO MUZIKOS KONCERTO PROGRAMOS PILDYTOJAI CHICAGOJE

Viršuje iš kairės į dešinę: solistas St. Citvaras, smuik. Alf. Paukštys, estų solistas E. Karrisoo, solistė A. Dičiūtė - Trečiokienė, muz. A. Nakas, muz. St. Nodėka, vargonų virtuvėjas J. Žukas, L. M. klubo pirm. Z. Kolba. Apačioje: programos pildytojams pagerbti pobūvis ir gėlių įteikimas. Iš kairės į dešinę: 1. pirm. Kolba sveikina solistę A. Dičiūtę - Trečiokię, 2. įteikiamas gėlių solistui Karrisoo, 3. Sveikinamas muz. J. Žukas.

Baltų draugija Vokietijoje

Jos darbai ir rūpesčiai

Baltų draugija Vokietijoje kultūriniais santykiams tarp vokiečių ir baltų tautų gilinti įsisteigė 1955 m. ir jau gali peržvelgti savo veikimo dvejus metus. Šis tas nudirbta ir pasiekta. 1956 metų pabaigoje draugijai jau priklausė 547 nariai. Vokiečių-lietuvių sekcija turi tik 89 narius, bet vokiečių-estų — 226, o vokiečių-latvių — net 232 narius. Tai nemaži skaičiai, turint galvoje, kad draugija visai nenori būti masių organizacija, bet suburti tik kultūriškai aktyvesnius asmenis.

Pirmas „darbo suvažiavimas“

Kaip pirmas ryškesnis laimėjimas pažymėtinas pernai sausio mėn. 26-29 d. Lueneburge, netoli Hamburgo, įvykęs pirmasis draugijos „darbo suvažiavimas“. Suvažiavimo suvažiavimas Vokietijoje nėra lengvas uždavinys. Jau vien mecenatų suradimas kelioninigiams iš tolimų vietų atvykusiems tautoms sudaro sunkią problemą. Lueneburgo „Rytų Vokiečių akademija“, kuri gali priglauti svečius, suteikė idealias sąlygas dideliame būriui veikėjų pabūti porą dienų po bendro stogu ir dalyvauti turtingoje programoje. Apie vokiečių ir baltų tautų kultūrinius santykius praeityje kalbėjo prof. dr. Z. Ivinskis, prof. dr. H. von Rimscha ir baronas dr. von Taube. Pilną emigracinį kultūrinio darbo vaizdą Vokietijoje davė eilė specialių pranešimų: apie Baltų Mokslo institutą Bonnoje — prof. dr. Z. Ivinskis, apie J. G. Herderio institutą — dr. Weissas, apie C. Schirren draugiją — prof. dr. L. Stegmannas, apie baltistų vokiečių universitetuose — dr. O. A. Webermannas, apie tautinių komitetų veiklą pranešė pulk. V. Janums, dr. Webermannas ir dipl. inž. P. Zundė. Juos gerai papildė Reino krašto kultūros senatorius A. Baldus savo paskaita „Baltų tautų literatūra“ (Baldus jau yra pasireiškęs vertimais iš lietuvių ir vokiečių kalbą). Programos charakteris dar tiko prof. dr. G. Ipseno istorinė paskaita „Baltų tautos ir Europa viduramžiais“.

Kiek disharmonijos į šią programą tačiau įnešė prof. dr. Stegmanno filosofinė paskaita „Tėviškė kaip grupinė intencija“, kuri mėgino laikurias vokiečių netekusių savo tėviškių nuotaikas apibendrinti į visuotinę programą, bet pakankamai neatsižvelgė į baltų tautų valstybinio subrendimo laipsnį. Aštresnių diskusijų neįvyko ypač dėl to, kad pačių vokiečių atstovai dėl šios paskaitos tuoj pasisakė kritiškai. Jau politinio po

būdžio buvo ministerio R. Lie-

pinio paskaita „Baltų tautos ateities Europoje“, o staigus Bundesministerio W. Krafto augštas vizitas suvažiavimui trumtam laikui davė politinį atspalvą. Draugijos tikslai yra tačiau grynai kultūriški. Todėl galima suprasti, kodėl kaikurie tremties politikai, laiką politinį darbą ir jo kontrolę tremtyje savo kompetencijos sritimi, pradėjo reikšti nepasitenkinimą ir įieškoti ne egzistuojančių pavojų.

Pirmosios Kultūros dienos

Daugiau vientisumo buvo Baltų draugijos suruoštos Baltų Kultūros dienos Stuttgarte kovo 17-18 d., kurios visų pirma davė didžios erudicijos ir puikaus kalbėtojo prof. dr. J. Eretovišą paskaitą „Baltų tautų literatūra po 1945 metų“ ir dū Stuttgarto radiofono orkestro atliktus koncertus, kuriuos dar pagyvino vokalinė muzika ir poezijos skaitymai. Koncertai nebūty įvykę be dirigento dr. J. Dahmeno tikrai bičiuliško ir pasiaukojančio darbo. Apie šiuos koncertus, pavadintus „Baltų tautų liaudies muzika“, skelbė visame mieste dideli plakatai, ir jų klausėsi plati šio Vokietijos didmiesčio muzikinė publika. Jie tikrai mums gėdos nepadarė. Visdėlto vokiečių spaudos atsiliepimai nebuvo labai palankūs.

Specialios klasės šeštad. ir sekm. Pamokoms vietos rezervuojamos dabar.
Kelų taisymo, pylimų, žemės valymo — Land Clearing
GREER EARTH MOVING SCHOOL
Mr. K. M. Hutchison
Box 278, Braidwood, Ill.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR RUSIJĄ

CENTRAL PARCEL SERVICE YRA VIENINTĖLE ISTAIGA CHICAGOJE, INTURISTO ĮGAJALOTA.

Aukštos kokybės vilnonės, angliškos medžiagos. Standartiniai audinių siuntiniai. Standartiniai maisto produktų siuntiniai.

Reikalaukite mūsų naujų katalogų, užsakymai be eilės priimami.

Jei norite pasiųsti Jūsų pačių sudarytą siuntinį — prašome paskambinti dėl susitarimo — WAbash 2-9354. Mes žymiai padidinome savo tarnautojų skaičių ir dabar galime priimti Jūsų siuntinius daug greičiau, negu pirmiau priimdavome.

Mūsų greitas ir patikimas patarnavimas yra gerai žinomas čia ir Lietuvoje. Nuo 1947 metų mes esame pristatę daug dešimčių tūkstančių siuntinių, nepraradę nė vieno.

Atdara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9:00 val. ryto iki 4:30 val. po pietų.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
Suite 1200, 220 So. State St., Chicago 4, Ill.
Tel. WAbash 2-9354

tari liaudies daina be instrumentinių papuošalų dings efektų persotintoje didmiesčio atmosferoje? Visdėlto ir šioji kritika pripažino, kad skoninga atranka ir švairių atkikimų buvo pasiekta geras lygis.

Parodėlių ruošimo užsienyje problema

Kultūros dienų proga Stuttgarte surengtoji paroda, deja, buvo fiasko. „Institutas santykiams su užsieniu“ leido parodai ruošti savo patalpose ir pažadėjo personalo pagalbą. Šioji buvo betgi labai ribota. Čia buvo kalta šito instituto parodų vadovo p. Geisto gan dviprasmiška laikysena. Mat, jis, nors kilimo rygtis, betgi nepriklausomybės periodo Latvijoje nepergyvenęs, jau negalėjo atgimusiųjų tautų pasikeitusios sąmonės tinkamai suprasti, o visų mažiausiai — Lietuvos, kuriai vertinti mastelį jis susidarė 1915 metais, pamatęs kelis okupacijos nualintus kaimus. Į

parodą pažūrėta nerimtai, ir tik dalį projektų institutas išpildė. Estai ir latviai savo pasirodymus slėpė, ir bendras planas negalėjo būti išdirbtas. Galiusiai pati parodos salė tik porą valandų prieš Dienų pradžią buvo baigta remontuoti. Estai ir latviai ją tuojau užvertė savo eksponatais. „Stuttgarter Zeitung“ šita parodą taip apibūdino: „Ji turėjo apžvelgti Lietuvos, Latvijos ir Estijos etnografinius ir kultūrinius skirtingumus. Deja, matėsi vos tik keli egzemplioriai pirmųjų tikrojo liaudies meno, užtat labai daug šiuolaikinių dirbinių, kurie, nors ir naudojami senais pavyzdžiais, betgi dažniausiai nedaug skiriasi nuo pigių suvenyrų“. Tie keli tikri etnografiniai eksponatai buvo iš Lietuvos. Visdėlto neturėjo ir iš mūsų tautiečių tarpo „ekspertų“, kurie būtinai reikalavo, kad ir mes sukrautume visą surinktąjį šlamštą, padarant šiaurinę „kermosių“, ir kurie smerkė modernųjį kūrybinį meną bei

kitais trūkė. Geros moderniosios lietuvių grafikos rinkinį buvo galima iš „kermosiaus“ išgelti, sukabinant visiškai atskirai; betgi antroji patalpa buvo labai nuošali.

Baltų biuletenis vokiškai

1955-1956 Baltų draugija išleido 9 numerius biuletenio, vadinamo pradžioje „Rundbrief“, o nuo 5 nr. jau „Mitteilungen“. Jų

CAMP SALESIAN

St. John Bosco for Boys
CROWN POINT, INDIANA
Only one block from Cedar Lake
All sports, including horse back riding.
Beautiful spacious grounds
Two (2) Lakes
Comfortably accommodate 200 boys.
Age 8 — 14
Camp opens July 1st—Closes Aug. 25
Price \$25 per week
Write for Booklet or call
Cedar Lake 3101

JOE'S SERVICE STATION

Joe Templin, Prop.
Now is the time for Spring Tune-Up. Complete auto service. Standard Gas — Oil, Lubrication, Tire and Battery Service. Greasing. Complete Auto Service.
2758 S. 51st St., corner California Ave. GR. 6-9668.

TICK-TOCK WATCH REPAIR
Taisome visokių firmų laikrodžius. Turime gražių dovanų kaip tai — laikrodėlių, papuošalų ir pilną pasirinkimą Sunbeam gaminių — vestavėms — shower'ams — sukaktuvėms — gimtadienams ir t.t. Atvykite ir įsitikinkite patys. 1253 W. 18th St., pirmas. ir šeštad. — 9:30 iki 7 v. HA 1-5332

Re-Upholstering — Restyling

CUSTOM MADE FURNITURE
Complete Home Furnishings and Interior Decorating Service
CONVENT CREDIT TERMS

STANLEY Furniture Co.

STANLEY KAPUSINSKI
6839 W. Belmont
TUxedo 9-9275

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

Precin Photo Studio

(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4058 Archer Avenue
Telefonas Virginia 7-24C

NAUJOS PREKES, PIGI KAINA.

DELTO VISI MEGSTA DAINA!
Dabar muzikos mėgėjams įvesta naujas, didelis FONOGRAMŲ PLOKSTELIŲ SKYRIUS.
Populiarios, klasinės ir dvasios — PLOKSTELIS — Didelis pasirinkimas geriausių firmų HI FI FONOGRAMŲ.
TV, Radio ir Elektrinių Aparatų

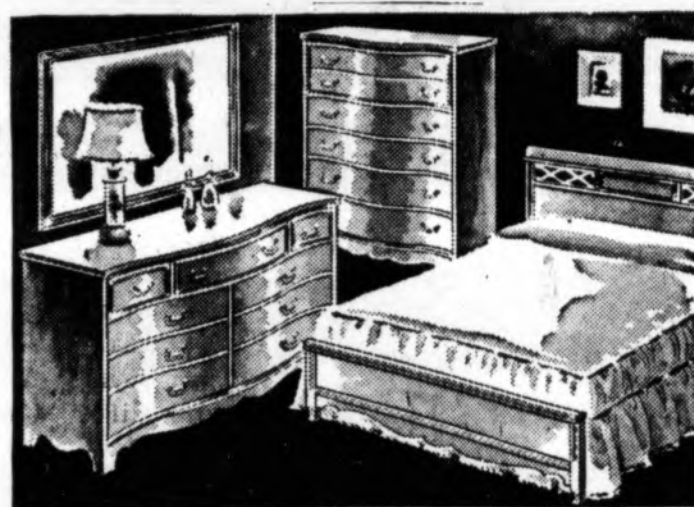
DAINA TELEVISION sales-service

Sav. Inž. A. SEMENAS
3321 S. Halsted — CLiffside 4-5665
Atdara: kasdien 9—6, pirmadieniai ir ketvirtadieniai 9—9

PIGLAI IR SAUGIAI PERKRAUSTAU BALDUS VIETOJE IR IS TOLIAU K. EIDUKONIS

Turiu naują didelį sunkvežimį ir apdraudas
2313 W. 91st St., Chicago, Ill.
Tel. PRescott 9-781

JEI BALDŲ REIK PAS RUDAITI TIESIAI EIK.

Lovos visų dydžių ir spalvų, tik \$19.50
Matracai, vatiniai su spalvotu viršum \$12.50
4 stalčių komodos, ąžuolo ar riešuto spalvos \$29.00
Komodos su šlifotu veidrodžiu \$64.50
2 dalių miegamo kambario baldai, ąžuolo ar riešuto spalvos, tik \$99.00

SVEČIŲ KAMBARIO BALDAI

Dienai sofas, nakčiai lovos, pas mus tik \$39.00
2 dalių sofa ir kėdė, visokių spalvų \$129.00
7 dalių salono baldai (sofa, kėdė, 3 staliukai ir 2 lėmos), tik \$199.50
Rašomieji stalai, ąžuolo ar mahagony \$39.00
" " su formica viršum \$49.00
Knygom spintos su stiklo durim \$29.00
" " su šlifotu stiklo stumdomom durim \$39.00
Virimui porcelano pečiai, tik \$99.00
5 dalių virtuvės stalai su formica viršum \$49.50
Vilnoniai kilimai 9x12 dydžio, nuo \$49.95

MAJOR FURNITURE, INC.

3207 So. Halsted Street
Telefonas — CALumet 5-3207

Vedėjas E. RUDAITIS
Krautuvė atidaryta: kasdien 9—6 val.
pirm. ir ketv 9—9:30 val.
sekmadienį: 12—5 valandos

Mes mokame Augštą Dividendą
MIDLAND Savings and Loan Association
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVISKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

MOVING
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
IS TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI—NAUJAJUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS—PIGUS IR SAŽINGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69th St. CHICAGO 36, ILL. Tel. WAilbrook 5-9209

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSN

2555 WEST 47th STREET
LAfayette 3-1083
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštas dividendus. Keičiame čekius. Parduodame ir perkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai nemokamai.
Pradėkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Aprausta iki \$10,000.
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o sešt. nuo 9 iki vidurdienio.

PERKRAUSTYMAI — MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekanciją.

ANTANAS VILIMAS

3415 SO. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — FRontier 6-1882

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas, Elektrinis suleidimas. Parduodame automobilių dalis.
Sinclair gazolino stotis "FAGALBA"
Sinclair gazolino stotis "FAGALBA" — A. Stanevičius, Sav.
2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PRospect 8-9842, Namų tel. WAilbrook 5-5934

Saugumas Federalinės Valdžios Agentūros UŽTIKRINTAS IKI \$10,000.00

DOVANAI SKĖTIS (LIETSARGIS)

SU DEPOZITU \$100 AR DAUGIAU

Pradėkite einamą sąskaitą pas mus dabar!

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th St., Cicero, Ill.
JUOZAS GRIBAUŠKAS, Vedėjas
Telefonas — Bisho 2-1397. Uždaryta trečiadieniais.

FRONCZAK'S HARDWARE

2606 W. 47th Street
Turime Elliotts dažus — Elektrinius ir kanalizacijos reikmenis. Taip pat turime visokių elektrinių įrankių.

Modernūs ir tradicinis menas

Lietuviai moderniųjų tradicionalistų veikloje
SALOMEJA NARKELIONAITĖ, New York, N. Y.

Prieš Velykas New York'e pasibaigė porą savaitę trukusi visos Amerikos dailininkų paroda, kurioje buvo išstatyta per du šimtus paveikslų, priklausančių vadinamai moderniųjų tradicionalistų dailininkų kryptiai. Angliškai tos dailininkų sąjungos vardas skamba šitaip: American Artists Professional League. Tai organizacija po visą Ameriką priklauso per du tūkstančius narių, kurių tarpe yra ir keturi lietuviai. Trijų jų paveikslai buvo išstatyti toje parodoje. Tam Pov. Puzino, C. Janušo ir Wm. Vitkaus kūrinių.

Sukruto veikti

Ligi šiolei vien tik sau ramiai kūrė, dabar tos sąjungos dailininkai sukruto ir propagandoje veikti. Jų tikslas — atsikovoti prarastas pozicijas, kurias iš jų pamažu ištraukė vadinamo moderniojo meno atstovai, pirmieji, kaip jie patys išsireiškia, pagal tradicinę amerikietišką toleranciją per daug stovint nuošaliai.

Ta dailininkų sąjunga ne tik veikia per krašto spaudą, bet TV, radijas ir kitos modernios informavimo priemonės jau dabar krypta jų pusėn. Ypač daug prisidėjo prie modernistų pozicijų pabloginimo tas garsus Baltimorės zoologijos sodo direktoriaus eksperimentas su beždžione. Buvo įrodyta, kad nereikia nė dailininko, taigi žmogaus, moderniam paveikslui piešti, kad šitai sugeba puikiai atlikti ir beždžionė, kurios darbo paskui nė geriausi ekspertai negali atskirti nuo dailininko.

Už šio palankaus taško nusitvėrė ir tų modernistų priešiniai — modernieji tradicionalistai, kurie tebetiki, kad šiuo metu jau išmūšė valandą, kada iš naujo reikia pasisakyti ir kovoti už tikrosios dailės principus, už jos ritmingumą, proporciją, kompoziciją, pavidalą ir spalvą, už tą meną, kuris šimtmečiais išliko gyvas ir admiruojamas.

Metinė konvencija

Tokios kovos ženkle praėjo ir tų dailininkų sąjungos metinė konvencija, kuri įvyko New York'e ir kurios proga kaip tik įvyko ta bendroji paroda. Lietuviai dailininkai, šiuo atveju jau augščiau minėtieji trys, kad ir jaunais nariais bebūdami, turėjo gražią progą pasisakyti ir kaip dailininkai, ir kaip lietuviai.

Sąjungos pakviesta, ir Jūsų korespondentė turėjo progos iš arčiau pasekti konvencijos darbų bei paskui susipažinti su daugeliu žymių tos organizacijos narių, atvykusių į metinę konvenciją. Todėl toje gausybėje Amerikos dailės pasaulio atstovų buvome iš viso keturi lietuviai, pirmieji trys oficialūs sąjungos delegatai. Jie buvo išrinkti atstovauti tos sąjungos New York'o skyrių ir konvencijos darbuose gyvai reiskėsi.

Salio organizacinių reikalų, konvencijoje buvo išsiaiškinta, kodėl sąjunga išsina prieš socializmo meną, kokių kelių reikia imtis, kovojant prieš modernųjį meną, kurį perša komunizmas, norėdamas sugriauti pasaulio kultūrą iš vidaus, koks yra tikrojo-moderno tradicionalisto dailininko kelias ir t.t.

Prieš modernistus

Konvencija buvo užbaigta banketu, kurio pagrindiniu kalbėtoju buvo Michigano kongreso narys George A. Dondero. Banketas įvyko Sheraton-McAlpin viešbutyje, dalyvaujant arti penkių šimtų dailininkų ir jų svečių.

Vėliau sutiktas G. Dondero sakė, kad jis daug žinąs apie Lietuvą ir kad buvęs Washingtono lietuvių iškilnėse, kai buvo minima Lietuvos karaliaus Mindaugo sukaktis. Konvencijoje jis visą savo kalbą nukreipė prieš modernųjį meną.

Jis jau nuo seno yra šito moderniojo meno priešas, ir savo kalbose, pasakytose kongrese, jis daug kartų yra aiškinęs, kaip Kremliaus valdovams rūpi paveikti dailę, meną, kultūrą ir kaip šiuos ginklus jie puikiai panaudoja savo tikslams.

G. Dondero dėl savo nusistatymo prieš modernųjį meną ir dėl to, kad jis visados iškenis po tuo modernizmo pasislėpusiu komunistu, yra buvęs ir dar tebėra puolamas ir "moderniųjų" meno kritikų ir kairiųjų menininkų. Tačiau kongresmanas dirbti nesiliauja; jis parodo Amerikos visuomenei tikrojo šviesio, kaip į tuos modernistus veda siūlai iš Maskvos.

Savo ilgokoje kalboje Dondero nupasakojo, kaip Amerikoje tas modernizmas, vadinamas siurrealizmu ir kitokiais vardais, mezgėsi, stiprėjo ir dabar pasireiškė "sukurti naują visuomenę ant buvusių ekonominių ir dvasinių griuvėsių" (Citata iš siurrealistų dailininkų draugijos manifestą). Jis taipgi nurodė ir visą eilę artimiausių uždavinių, kurių reikia imtis, norint pasiekti, kad tie siurrealistai būtų demaskuoti ir iš scenos išstumti. Jis kvietė organizaciją susirūpinti, kad tų kairiųjų modernistų kūrinių jokių būdu nepakliūtų iš Amerikos į užsienius ir kad jie nebūtų rodomi tenai kaip Amerikos kultūrinės vertybės.

LIETUVIAI AMERIKOS PROFESIONALŲ DAILININKŲ SĄJUNGOS METINĖJE KONFERENCIJOJE

Is kairės į dešinę: — žurnaliste Salomeja Narkelionaitė, Sąjungos narių komiteto pirm. D. H. Drew, dail. Pov. Puzinas, Michigano kongresmanas George A. Dondero, vicepirmininkė E. G. Lee, prezidentas J. S. Williams, N. A. dailininkai Wm. Vitkus ir Česlovas Janušas. Ši sąjunga apjungia per du tūkstančius amerikiečių dailininkų, kurie laikosi moderniojo realizmo. Trys lietuviai dailininkai tos sąjungos New York'o skyriaus buvo išrinkti delegatais į metinę Sąjungos konvenciją, įvykusią New York'e.

Baltų draugija ...

(Atkelta iš 4 psl.)

Čių geri vokiškieji vertimai, bet visumoje lietuviška medžiaga kiekybiškai labai atsilieka. Pvz. paskutinio nr. 5(9) net 17 puslapių paskirta estams ir latviams, o tik 1 psl. lietuviams. Vokiečių-lietuvių sekcijos pirminko atsišaukimas į mūsų visuo meną nesulaukė jokio atbalso. Tokiu būdu mes Lietuvą labai kompromituojame.

Daugybė tautybių

Ilgai nenutildančios ovacijos lydėjo kongresmano kalbą. Plojančiųjų tarpe buvo visi amerikiečiai, bet daugybės tautybių. Vienas žymus japonas grafikas į banketą buvo atėjęs dėvėdamas savo įprastą tautinę aprangą. Buvo graikų, airių, vokiečių ir kitokių tautybių kilmės dailininkų.

Lietuviai, kad ir negausūs, bet tikrai veikūs — visi trys konvencijos delegatai, o vienas jų — Pov. Puzinas — pereitą rudėnį laimėjęs pirmąją tos sąjungos New York'o skyriaus parodos aliejaus premiją. Kiek teko matyti, jie jau turi išsigiję toje sąjungoje daug ne tik profesinių, bet ir idėjinių draugų.

Red. pastaba: Galima nebūti moderniojo meno šalininku, bet negalima abejoti daugelio moderniojo meno atstovų nuostatais ir visus juos kaltinti įsijungimu į Maskvos uždavinių vykdymą.

Tikras džiaugsmas yra tas, kuris kyla iš dorybės po kentėjimų. —Guarini

Baltika vokiečių kalba

Bibliografija naujesnės literatūros vokiečių kalba apie baltų tautas (bei žymesniųjų baltų autorių veikalus, išėjusių vokiškai) bus išleista atskira knygelė dar šiais metais. Bibliografiją planuojant iškilo panašūs sunkumai, kaip ir kitus parengimus ruošiant visoms trimis tautoms iš karto. Literatūros apie Estiją ir Latviją vokiečių kalba yra labai daug, o apie Lietuvą paskutiniaisiais metais vokiečių kalba pasirodė vos tik vienas ar kitas veikalas. Latvijos ir Estijos vokiečiai, vad. "Baltendeutsche", turi seną kultūrinę tradiciją ir turtingą tėviškės literatūrą; su jais bendradarbiaudami, latviai ir estai nemažai išsivertė ir savo veikalų į vokiečių kalbą. Vokiečių mažuma Lietuvoje, kurios kultūriškai daug silpnesnė ir savo literatūros neturi.

Lietuvos kultūrinės sąlygos visiškai kitokios — praieityje turėjome išvystytą kultūrinį ryšį su lenkais, bet su vokiečių tauta artimesnis sąlytis atsirado tik Mažojoje Lietuvoje, kurios literatūra nėra aktuali. Teko

protestuoti prieš bendros bibliografijos sudarymą, kurioje dominuotų latviška, estiška bei "Baltendeutsche" medžiaga, ir apie Lietuvos kultūrą susidarytų iš tokio sąrašo visai klaidingas vaizdas. Pavyko išsikovoti, kad šitame leidinyje Lietuvai būtų atskiras skyrius, kuria me bus sužymėti taip pat specialūs lietuvininiai darbai vokiečių periodikoje, ir tokiu būdu nušviestos visos mūsų kultūros šakos. Bibliografijos rankraštis jau paruoštas.

Daug naujų sumanymų

Naujų planų antriems veikimo metams nestokojama. Draugija planuoja sudaryti baltų išelių knygų rinkinį, kuris bus siuntinėjamas įvairiomis progomis, kaip kilnojamoji spaudos paroda. Taip pat ruošiamas baltų muzikos plokštelių rinkinys vokiečių radiofonams aprūpinti. Draugijos generalinis sekretorius A. Gruenbaumas nenulius tamsai planuoja, sielojasi ir kovoja dėl lėšų, mezza ryšius. Didelėmis pastangomis pavyksta gauti iš vokiečių įstaigų pagalbą, bet daug blogiau atrodo baltiškų kultūrinių jėgų mobilizavimas sumanymams įvykdyti. Ypač trūksta muzikų, virtuozų, pasisventusių dailininkų ir žodžio meistrų. Antrajam "darbo suvažiavimui", kuris šiemet įvyko tame pačiame Lueneburge, dar pavyko sudaryti turiningą paskaitinę programą, kurioje iš lietuvių pusės šiemet sutiko dalyvauti prof. dr. A. Maceina. Suvažiavimo darbai bus paskelbti žurnalo "Baltische Hefte" specialiaame numeryje. Sunkiau sprendžiamas kultū-

ros dienų suruošimas Bremene. Senasis Hanzas miestas mielai sutiko priimti baltų svečius, ir suvažiavimui duoda senosios rotušės salę ir muzėjaus patalpas. Bet nėra pasisventusių baltų muzikų, nėra eksponatų parodai ir specialisto jai pastatyti. Matome daug geros iniciatyvos ir noro gilinti santykius su baltų tautomis, bet šitų tautų atstovų Vokietijoje jau nedaug bėpaliuko. Paskutinė emigracijos banga vėl patraukė kelis tūkstančius į užjūrį.

Mūsų santykių su vokiečių tauta puoselėjimas yra mūsų likiminis uždavinys, tikrai nemažesnės svarbos, kaip santykiai su amerikiečių, anglų, prancūzų arba lenkų tautomis. Tai pirmasis uždavinys dabartinei kovos išeivijai, bet jis, būdamas kultūrinis, yra sykiu antikinis ir nenustos aktualumo net mūsų tautai atgavus nepriklausomybę, trumpintų jo gyvenimą.

Pastaba. Kviečiame brolius užjūriuose straipsniais, kritika ir spausdinta medžiaga prisidėti prie mūsų darbo.

Adresas: Baltische Gesellschaft in Deutschland, Generalsekretär Adam Gruenbaum, Augsburg, Mittlerer Lech 1, Deutschland. — P. V. Kaun

Darbas po širdies atakų

Dr. J. Walker žurnale "Geriatric" rašo, jog sugiję po širdies atakos pacientai neturėtų vengti fizinio darbo. Statistika rodo, kad tokiais atvejais sėdint dirbantieji greičiau gauna antrą ataką, kaip dirbantieji fizinį darbą. Gydytojai netgi mano, kad apribojimas fizinio aktyvumo žmogaus, kuris pergyveno širdies ataką, greičiausiai trumpintų jo gyvenimą.

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SOUTH DAMEN AVENUE

ALL PHONES — WALBROOK 5-8202

MAY-GEQ. 2, 3, 4 d. d.

HENNESSY THREE STAR COGNAC	Fifth	\$5.09
ASBACH URALT	Fifth	\$5.59
MONNET IMPORTED COGNAC	Fifth	\$4.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF V.S.P.	Fifth	\$4.89
OLD TAYLOR, BONDED (Decanter only)	Fifth	\$4.49
CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth	\$1.39
KLAFA WINE	Fifth	\$1.69
VODKA — 80 Proof	Fifth	\$2.59
GILBEY'S GIN	Fifth	\$2.79
BUDWEISER, SCHLITZ, MILLER, HAMMS or PABST, Case of 24 Cans		\$3.49

Pradėkit Taupyti Šiandien, Turėsit Rytoj!

Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!

Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki \$10,000.00

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave.
CHARLES ZEKUS, Sekretorius

OFISO VALANDOS:

Pirmadi., antradi., penktadi. ir Trečiadi. 9 ryto iki 12 val.
Šeštadi. 9 val. ryto iki 4:30 p.p. Ketvirtadi. 9 val. iki 8 v.v.

JONAS GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO. Pardavimas ir taisymas
Televizijos, radijai, telefonai, kamb. vėsintuvai

"KALBA VILNIUS"

Kasdien 4 val. 30 min. popiet. Atleikite pasiklausti.

2512 W. 47th St. Tel. FRontier 6-1998
ATIDARA IR SEKM. nuo 11 val. ligi 3 val.

1957 BUICKAS
Tik

\$2,595.00

Dynaflow, Radio, Apšildymas, Baltos Padangos
Lietuviškoje Prekyboje—MILDA BUICK, Inc.
907 W. 35th St., Chicago 9, Ill. LA 3-2022

Pardoudama

PUIKI TIKRŲ VILNŲ

IMPORTUOTA ANGLIŠKA IR VIETINĖ MEDŽIAGA
VYRŲ IR MOTERŲ EILUTEMS IR PALTAMS

VYRIŠKAM KOSTIUMUI
3 1/2 yardo
MEDŽIAGA
Specialiai tik \$8.50

GRYNOS VILNOS VYRIŠKAM
KOSTIUMUI 3 1/2 yardo
MEDŽIAGA
už \$15.00

VILNONE VYR. KOSTIUMUI
worsted (Šarškin) medžiaga
regul. vertė \$8.50
specialiai už jardą
tik \$4.50

MOTERIMS VILNONE PALTAMS
MEDŽIAGA už žymiai
papigintą kainą

SPAUSDINTO SILKO CREPE
vertė \$2.50 už jardą ir aukštesnė
specialiai už jardą
tik \$1.25

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS
PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE FABRICS

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOhroe 6-1210
VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS
UŽ KIEKVIENĄ PIRKINĮ SEeley 3-8806

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir akmadienius, nuo
9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais uždaryta

NAUJĄ ARBA VARTOTĄ AUTOMOBILĮ GALIMA NUPIRKTI BE PINIGŲ

NAUJAS
1957
CHRYSLER
\$2811

NAUJAS
1957
PLYMOUTH
\$1732

Daugybė garaustuotų visų išdirbusių vartotų automobilių už labai atpigintas kainas

Seniausią, didžiausią ir teisingiausią lietuvių automobilių pardavimo ir remontavimo įstaigą

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER — PLYMOUTH DIRECT FACTORY DEALER

4030 Archer Ave., Chicago 32, Illinois Telef. VIrginia 7-1515

Jaunimas su ašarūvėmis

AL. BA RONAS

Nesiskaitau nei senas nei jaunas, todėl manau, kad gera progą pakalbėti apie jaunimą ir senius. Tarp tų dviejų kartų "kova" tęsiasi nuo amžių ir tęsis tol, kol pasaulis egzistuos, tačiau kai jaunimas pradeda spjauti senius ir patys verkti, kad šie patys tame darbe jaunimui nepasiegti pradėję nebesiorientuoti kaip čia viskas išeina. Kai karto jaunimas džiugina senius gryčiom ir seklyčiom, kai metė medinius arklius ir pradėjo arti geležiniais, tada senimas galvojo, kad jaunimas griauja ir pūsto ūkį. Kai jaunoji dailininkė ir literatų karta atėjo su kitu požiūriu į meną, vyresniesiems atrodė, kad jaunieji išduoda dailę ir literatūrą. Tačiau jaunieji nebarė senių už tokių jų požiūrį, nes suprato, kad be medinės žagrės negalėjo atsisrasti geležinė ir be senojo meno nauja.

Duokit mums kelią

Tačiau kitaip elgiasi tremties jaunimo kaimurinė veikla visuomenininkai. Teko girdėti Chicagoje, per Margočio radiją kalbantį Vyt. Kavolį. Tarp daugelio pozityvių, originalių ir jodmių minčių apie gyvąją lietuvių, autorius, nubaręs senimą, pradėjo raudoti, kad, esą, senimas nepadaudžia jaunimui rankos, kad senimas jaunimą pastato prie durų tik biulety plėšyti. Tai yra toks pat atvejis, jei sūnūs pasakytų: "Tėve, paduok akmenį aš tau langą išdašiu". Jeigu jau esi jaunimas, tai turi būti potvynis ir nebeprašyti iš senimo, prieš kurį tu kovoji, pagalbos. Vokiečių okupacijos metais senimo didelė dalis buvo labai nusiminusi, kam jaunimas neina į vokiečių kariuomenę, esą už tai vokiečiai visus nubaus, tačiau jaunimas nėjo ir šiandien Lietuva gali didžiulius neturėjusi SS legiono. Vengrijoj jaunimas, sukildamas prieš okupantą, neprasė senimo, kad jį užkeltų ant barikadų, neverkė kai šie nepadėjo.

Jaunimas yra jaunimas ir toks turi būti, tačiau eįdamas nauju keliu neturi niekinti senimo. Štai tas pats V. Kavolis Santaros leidiny "Mintys ir darbais" rašo: "Trečia, mūsų šalis susidurs su "vadovaujančiais veiksniais", kuriuose dešimtmečiams užsidaro nuspelne, bet niekieno nerinkti senukai, kurie užblokuoja mūsų viešąjį gyvenimą bet kokiu pažangai. Šių senukų negalima nė galvoti apie pakeitimą kuo nors kitu, netampant tėvynės išdaviku".

Atseit šalin Grigaičio, Olio, šimūčio mediniai ratai, duokite kelią jaunimo sprausminėm vežėtim ir mes išvaduosim Lietuvą. Atseit, šalin patyrę Balso veikėjai, kurių rinktu pienu Vokietijoj jaunimas augo, ir nebebus pagalbos reikalingų. Vokietijoj jaunimas karingas ir aktyvus, tačiau jis dirba su entuziazmu, kad senis Adenaueris galėtų Vokietiją pastatyti vėl į pirmąjį kraštą, ir tai jiems puikiai sekasi. Tikras jaunimas kelio ir pagalbos neprašo. Kelia jis pats susiranda, jaunas, ne vaikiškas ir ne senas, jaunimas nerada, kad tėvas jį užkeltų ant medinio arkluko ar pasodintų į valdžios vežėtis.

Labai nejaunatviškai

Blogai, kad vyresniam reikia mokyti jaunimą jaunystės. Tačiau tokie norai kyla kai pasižiūri jaunųjų labai nejaunatviškos veiklos. Visi žinome, kad daugelis mūsų minėjimų įgavo šablonus, pasidarė nebegyvi, ištęsti, su nuolat kartojamom tom pačiom kalbom. Ir jeigu ateina į minėjimus žmonės, tai todėl, kad Lietuva tebėra brangi, ir jos kančiom prisiminti gera bendrai susirinkti keletą kartų metuose. Tačiau jaunimui buvo padaryta išimtis ir Chicagoj jam buvo surengtas specialus minėjimas. Nežiūrint, kad jis nebuvo gausus, labiausia nuliūdino tai, kad jis buvo lygiai taip pat

šabloniškas, kaip ir visi kiti. Nes, todėl manau, kad gera progą pakalbėti apie jaunimą ir senius. Tarp tų dviejų kartų "kova" tęsiasi nuo amžių ir tęsis tol, kol pasaulis egzistuos, tačiau kai jaunimas pradeda spjauti senius ir patys verkti, kad šie patys tame darbe jaunimui nepasiegti pradėję nebesiorientuoti kaip čia viskas išeina. Kai karto jaunimas džiugina senius gryčiom ir seklyčiom, kai metė medinius arklius ir pradėjo arti geležiniais, tada senimas galvojo, kad jaunimas griauja ir pūsto ūkį. Kai jaunoji dailininkė ir literatų karta atėjo su kitu požiūriu į meną, vyresniesiems atrodė, kad jaunieji išduoda dailę ir literatūrą. Tačiau jaunieji nebarė senių už tokių jų požiūrį, nes suprato, kad be medinės žagrės negalėjo atsisrasti geležinė ir be senojo meno nauja.

Leiskime dirbti

Apskritai, šiandien jaunimo galime būti patenkinti. Jie veikia, stengiasi būti reikalingais ir naujais, o čia pasakyti sakiniai yra tik tam, kad jaunimas nenuiegtų per toli ir nepradėtų akmenimis mėtyti į vyresniuosius, be kurių ir tie patys, kurie šaukė apie gyvąją Lietuvą, neišsivertė ir Chicagoj ruoštas pasikaitas skaitė, išskyrus vieną, kaip tik senesnės generacijos atstovai. Minėtojo Santaroj V. Kavolis paberia labai daug ir idomių minčių. Gal ir nelabai čia reikalingos mūsų ugniagesių ar geležinkeliečių organizacijos, tačiau kodėl jaunimui skauda galvą, jei jų tėvai nori veikti. Geriau, kad dirba, negu kad suėję dūsautų. Judėjimas neleidžia pavirsti žmogų tik savo namų dažytoju ar baldų garbintoju. Nereikia kelti kovos kur nereikia. Panaši kova buvo pradėta prieš vadinamus grafomanus, o šiandien reikia įieškoti kas rašytų. Tai buvo nepažįstančių tremtinio psichologijos ir bukos galvosenos žmonių darbas. Bet apie tai kitą kartą. Gi jaunimas turi eiti kaip srovė, o ne vaikščioti su ašarūvėmis. Jis neturi raudoti kaip vaikas, kad jo ne traktuoja kaip suaugusio.

Kilnios ir didžios sielos savybė yra būti naudingam.

—Seneca.

A. GALDIKAS

Karmėlavos apylinkėse

Medikai apie sportininkus

Eilėje straipsnių, išspausdintų "The Journal of the American Medical Association", įdoma, kad vadinamas "sušilimas" mankštinantis prieš rungtynes nepadaeda rungtynėse; taigi nieko ypatingo nereikia valgymas žalos mėsos prieš rungtynes. Toliau — medikai patyrė, kad atletų gyvenimo vidurkis yra toks pats kaip ir neatletų.

Studija apie Prūsus

Iš spaudos išėjo Walter Hübatsch knyga "Wege und Wirkungen Ostpreussischer Geschichte". Išleido Gerhard Rautenberg, Leer (Ostfriesland) 1956 m., 166 pusl. su žemėlapiu ir statistikos diagramomis. Knygoje dėstoma Rytprūsų istorija vokišku požiūriu. Svarstomos taip pat ir Klaipėdos krašto problemos.

Dulkės iš meteoritų

Kiekvieną dieną iš visatos ant mūsų žemės nusėda 1,000 tonų dulkių, kurios daugiausia

ARTHRITIS & RHEUMATISM
Skaudantiesiems muskulams bei sąnariams
Nauji vaistai skaudantiems raumenims, sustyrusiems sąnariams. Skubiai palengvina paraudusius, sustyrusius bei sutinusius nugaros, kelių, kojų, kojų pirštų arba sprando raumenų ir sąnarių skaudėjimą. Vartokite naujus AMERPOL vaistus. 100 tablečių tik \$3.50. Mūsų 98c tube. Galima gauti vaistinėje arba rašykite Amerpol, Chicago 22, Ill.

Rinktinės mintys

Politika viena labai reikšmingą kultūrinio gyvenimo apraiška. Senam kultūringam pasauliui susirgus, barbarai braujasi kaip tik į politinę gyvenimo sritį, kad politinės valdžios priemonėmis galėtų realizuoti savo destruktivinės prievartos darbą. — St. Šalkauskis.

Meilė! Tai ištisas tomas ir tik vienas žodis; tai okeanas ir ašara, tai septintas dangus ir mirazas, tai audra ir atodūsis, tai tūkstantis metu ir sekundė. Koks suteiktas džiaugsmas ar skausmas laimingoj ar nelaimin goj meilėj! Tai miela muzika sielai, priverčianti virpėti visas stygas. — Fupfer

Išsklaidyti po visą pasaulį, lietuviai dabar susipažįsta su visokių tautų žmonėmis. Ir pradeda išmanyti, kad nepriderėjo lietuviams save laikyti menkesniais žmonėmis už galingų tautų žmones. Prigimtos gerosios lietuvių ypatybės žmoniškumo atžvilgiu dažnai pralenkia kitų

DEMESIO

Bridgeporte vienintelė PLAUKŲ KIRPYKLĖ, kuri gavo kirpėją lietuvių su praktika — kerpa lietuvišką, latvišką, vokišką, rusišką ir prancūzišką kirpimą. Darbas sąžiningas, higieniškas. Ilgai laukt nereikia.
752 W. 33rd St.

Tel. REpublic 7-5803
ADOMAS VAITKEVIČIUSAnglių ir Alyvos
Pardavimas

Visų rūšių namų apšildymo sistemų įvedimas, perdėrbinas ir patalšymas. Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas.

ATLAS FUEL CO.
ATSTOVAS

4919 So. Paulina Street
Tel. PROspect 6-7960

ORIGINALS MAURICE MOORE
PAMINKLAI nuo 1878 metų

John J. Moore, sav.
Paminklai
Mauzolejai
Akmenys
Markers
Prieš šv.
Spuolchre
kapines
Ofisias
111 ir Austin
Avenue
BEverly 8-6132
Worth, Ill.
Residence Tel.
Hilltop 5-6277

Aklųjų akys atrodo, kad jie mirę, bet jie yra RAMEBEJE.

NARIAI LIETUVIŲ TAUP. IR SKOLINIMO

B-VIŲ LYGOS, KURIOSE
Kiekvieno Santaupos Apdraustos iki \$10,000.00
I R

Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui
Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave., Chicago 36, Ill.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W. 47th St., Chicago 32, Ill.

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S. 49th Ct., Cicero 50, Ill., tel. TO 3-8131-32

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

TROOST — PACHANKIS MONUMENTS

JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President
6819 So. Western Ave. Tel. GROvehill 6-3745

Geriausią Paminklų Pasirinkimą

Kaip Tik Ir Rasite Pas Mus

I paminklų patalpas ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu.
Atidara kasdien ir sekmdieniais nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet.
IŠSIKINKITE DABAR — BUS PASTATYTA KAPINŲ DIENOJE!
JOKIO ĮMOKIJIMO. SUMOKĖSITĖ KAPINŲ DIENOJE.

savumus. Ir to iškyla labai svarbus uždavinys, būtent, pavyzdin gai apsirėkšt visu savo elgesiu, savo gyvenimu. Vydūnas

Kiekvienas dalykas daromas iš meilės, o pati meilė yra sukurta dėl Dievo. — Balbo

GIZAUSKY

BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios kėdės dėl vestuvių banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 West 63rd Street
Tel. PROspect 8-0833 ir PR 8-0834

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI
NAUJĄ CENTRINĮ
APŠILDYMA — GAZO
AR ALYVOS.

Mūsų kainos žemiausios; mūsų instaliacija yra tobula. Kreipkitės į mus pilnam centrinio apšildymo instaliacijos darbai. Mes atliekame visoki "sheet metal" — skardos darba.

LEE'S AUTOMATIC
HEATING

1626 S. CICERO AVENUE
Cicero 50, Ill. TOWNhall 3-6670
ANTANAS LIGUTIS, savininkas

**PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON,
SAVININKO**

**SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.**

3914 West 111th Street

Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas mieste!

Tel — CEDarcrest 3-6335

LIUDASIO VALANDOJ
Sunkite

MAŽEIK & EVANS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

6345 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia
REpublic 7-8000 — 7-8001 Automobiliams vieta
Tiesa, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

JOHN F. EUDEIKIS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPYCIOS

4605-07 South Hermitage Ave.
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9852

4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 SO. 50th AVE.
CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.
Telefonai — GROvehill 6-2345 arba
TOWNhall 3-2109

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ
LAI DOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukite mus.

Mes turime kopyčias visose Chicago ir Rorelando dalyse ir tuojau patarnaujame

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLYmpic 2-1003

ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0781

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50th Ave. OLYmpic 2-5245 ir TOWNhall 3-0687

BUDRIKO SPECIALUS
PIRKINYS

33% NUOLAI DOS LINOLEUMAMS

GOLD SEAL, ARMSTRONG - QUAKER, CONGAWALL,
WINTHROP, BONY MAID IR KITOKIŲ.

9X12, su borderiu
nupiginti iki \$4.75

NUPIGINTA JARDAIS MEDŽIAGA

gali būti pritaikyta daugeliui grindų
Vonioms, ketvirtainis jardas 39c ir 79c
ir augščiau

GRINDŲ UZDENGIMUI KAURAI DIDELE NUOLAIDA

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted St. Tel. CALumet 5-7237

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr. S. ALIUNAS

VIZIJOS IR TELEVIZIJOS

Balio Pavabalo rinkinys "Vizijos prie televizijos" yra labai reikšmingas ta prasme, kad, jei užpuola vizijos, tai nebereikia televizijos. Vienus daiktus gali matyti vizijos, kitus tik televizijos, o kitus ir čia, ir ten. Dažniausia tai nei ten, nei čia, o gyvenime.

Smunkam ir kylam, degam ir /svylam. Kas apsakys tuos jausmus. Vardan vienybės partijom sky- /lam. Niekas neperskiria mus.

Bet taip ir reikia, nes:

Dypukas — kaip tas pūkas: Jo niekas nepagauna. Kaip pūkas jis ir sukas: Tarp žemės ir dangaus.

Stasys Džugas rodo kalendorių savo žmonai Sofijai, kad gegužės 7 yra jo vardinė ir ji privalo jam nupirkti dovaną.

Čia truputį vizija, bet gali išvysti ir televiziją, kaip vienas sukas prie šeiminių, kitas prie savo žmonos, trečias sukasi prie alaus, o kitas šokdamas malūnų. Vieni sukasi prie lietuviškos kamos Washington, kiti sukasi prie dėdės palikimo, treti, kaip pvz. Prūsėika, sukasi, kad Amerika jo neišgarbintų j jo garbinamą sovietinį kolchozą. Arba Bimba sukasi, kad nesutiktų McCarthy.

Ėjo Bimba buočių karti Ir sutiko jis McCarthy. Kad ji kelmas, tokį poną: Dar-baisenis už Smetoną.

Gal liga prie jos kabinas O gal pametė vaikas. Toks tai kritiškas ligonis. Nepadės nė Tumasonis.

Tiesa, jie ne "dypukai", bet suktis reikia, kadangi jiems galvoj vizijos apie Stalino ūsus:

Aš paminklą staciau Už ūsus daug plačiau: Baltijos vandenynuos Ir Karpatų kalnuos.

Bet dėl tos ūsų vizijos Joneika ar Prūsėika gali netekti ir televizijos, nes kai išvyks į kolchozą, tai griauš tikrai žalią morką ir dairysis į New Yorką.

Vizijos tada, kai trūksta pinigų, ki kai yra pinigų, tada jau televizijos:

Yra žmonių, kurie nemoka Tėvynei skirt jėgų. O man jėgų, draugai, nestoka. Tik duokit pinigų.

O kodėl nenorėti pinigų, nes: Doleris proto mums duoda, Doleris — kvailio paguoda.

Cicero medžiotojų klubo nariai. Prieky guli tavernos savininko Tamaliūno ūs.

Doleris glosto visus. Doleris — kipsas baisus.

Doleris meilę gamina. Doleris ardo šeimyną. Doleris perka namus. Doleris nuperka mus.

Keturi Chicago Vyrų Choro nariai po Rigolletto operos. Nuotraukoj matyti Vyt. Juodka, Leonas Kalvaitis, Kazys Skaisgiris ir Vakselis Leonas.

Žodžių, vieniems doleris vizijos, kitiems televizijos. Laukti iš piliečio Tautos fondui didelės aukos, yra vizija, gi neduodant Tautos fondui galima sukombinuoti ir televiziją. Vizijos yra tikint politinių veiksmų vienybe arba sovietine taika, nes bolševikas, daugiau griebias, daugiau plikas, vis tau kalbės apie taikos vizijas sėdint prie televizijos ir todėl B. Pavabalys pataria:

Tai būk šiandieną aktorium Ir bliauk taikia avim. Paskui važiuos traktorium Arba įsiai tavim.

Visokios vizijos dedasi prie televizijos ir be televizijos ir visokios vizijos apie televizijas kankins mamą, ir tėtį, ir vaiką, ir valdžios veiksmus, visi keiks tas televizijas ir visi jas turės ir visiems matysis vizijos apie daugelį dolerį, tačiau ar tu būsi prekybininkas Spaitis ar ministeris Lozoraitis, ar tu būsi sena mergina ar jauna pana, ar tu būsi Devenis ar Rastenis, ar tu būsi Turauskas ar Babaruskas, ar tu būsi Grigaitis ar Gustaitis, Čelkienė ar Bičkienė, mokytojas ar skilvių lopytojas, siuvėjas ar gėrėjas, ar, kaip Dzirvonas, Balso veikėjas, ar tu mergina kaip uoga, ar tu būsi maršalas raitorių ar kokais iš Dainavos giedorių, kviečia Balys Pavabalys "Vizijos ir televizijoje" nenusiminti:

Nesvarbu, kame esi, Mielas broli mūsų, — Dar pašoksimė visi Stalinams ant ūsų.

M. K.

Iki užkimo

"Kiekvienos grupės žmonės yra pasiryžę iki užkimo garbinti savo grupę ir, vietoj darbus dirbė, nuolat kartoti jos principus ir Lietuvoje turėtus nuopelnus", — kaip rašoma "Santaros" trečiojo knygoje viename straipsnyje ir pabaigoj to straipsnio, kad nepasirodytų megvoti už savo programą! Skleiskime ją, ir laimėkime jai tuos, kurie gali dirbti ir kurie tiki!"

Sveikas kraštas

Vienas nuvykęs į Floridą klausia kitą ten gyvenantį: — Ar sveikas čia kraštas? — Labai sveikas. Iš karto aš negalėjau iš lovos pats išlipti, o dabar vaikštau labai gerai.

— O kaip ilgai čia gyveni. — O, aš čia gimiau.

Ekstra naujiena

"Rankos sportinėse varžybose tarnauja kūno veiksmų išbalansavimui ir visų sportinių runčių atlikimui, kaip ir kitos organizmo dalys, sakysime, kojos".

Bronius Keturakis, Naujienos, nr. 99

Malonu prisiminti, ponuli

"Tuo pat tapau valdytojas ir ponas. Tuoju pakilo išdidumas, savivertė. Pasijutau lyg tas Juozapas, Jokūbo sūnus, savo brolių parduotas Egipto pirkliams, vėliau išaukštintas ir tapęs visų faraono gėrybių valdytojas. Apskritai, mane vadindavo tik ponaičiu". J. Svaistas

Pažanga

"Draugo" nr. 74 buvo pranešta, kad nuolatinė korespondentė Jungtinėse Tautose panelė Salomėja Narkelūnaitė įstojo į "Pasaulinį Motinų sąjūdį".

Krokodilas verkia

Maskvos žurnalas "Krokodil" nr. 7 taip ašaroja:

— Laiškas iš Ivanovo į Nikolį (1,600 mylių) ėjo tris savaites.

— Vienas pilietis, važiuodamas į Maskvą, pasiuntė telegramą. Jis jau pasiekė Maskvą, o telegrama dar nebuvo atėjusi: — Kaip pas jus su sienų izoliacija ir sandarumu? — paklausė naujus butus priimanti, komisija, atsilankiusi pas pilietį. — Nieko, ačiū! — atsiliepė balsas iš gretimo kambario.

Kai pavasaris skardenas Ar tu jaunas, ar tu senas, Koks amūras su vilvėla Kartais sužiedžia netyčia.

Pastabos be komentary

— Filosofas yra toks vyras, kuris duoda kitam patarimus apie rūpesčius, kurių tas neturi.

— Jeigu automobiliu važiuojanti moteris iškūša ranką, tai reiškia, kad langas yra atviras. — Pesimistas yra toks žmogus, kuris nešioja kartu petnešas ir diržą.

— Skotas yra toks vyras, kuris nešioja sijoną, kad neturėtų kišenų savo pinigams įsidėti. — Gražiausias pasauly dalykas yra tylinti moteris. — Pusanžis yra toks laikas, kai atsigrižęs žmogus pastebi, kad tie kalnai, į kuriuos jis lipė, yra tik kurmiarasiai.

— Gėdvėse dabar toks judėjimas, kad tik girtas gali išdrįsti vairuoti automobilį.

— Iš Lietuvos atvyko Matas, Mateušas ir Mykolas, o dabar liko trys Maikiai.

Kontraktorius Valerijonas Šimkus maišydamas kavą galvoja, kad ta darba galėtų atlikti cementui maišyti mašina.

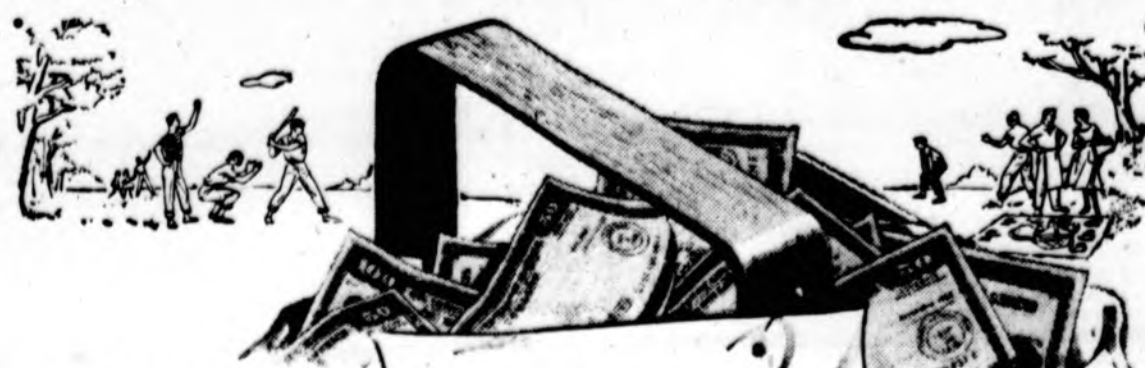
Drausulis

Pilietis pasakojo draugams tikrą atsitikimą:

— Grįžtu iš tvarto, pamilžęs karves su kibiru pieno. Tik stai ga kažkas suklyko, iš tvarto išbėgo dvasia.

— Ar tu labai nusigandai? Ar labai drebėjai? — susidomėjo klausytojas.

— Bene aš bailys! Aš visai nedrebėjau! Tik tai kai aš įbėgau grįžti, kibire vietoj pieno buvo du svarai sviesto.

Chicago Prekybos Rūmų nariai, biznieri, žaidžia beisbolą. Kaip jie kamuolį bemuštų, vistiek jis lekia per dolerius.

Dr. S. Aliūnas

MANO TROŠKIMAI

Tėvas geidžia kelių milijonų. Vaikas nori pavirst seniu. Negeidžiu būt klebonu nei ponu, O tik noriu pavirst šuniu.

Graūziu dešrą salone ant sofos, Manęs niekas nei muš, nei apkrės. Pavydės man visi filosofai Ir net žinomas Morris B. Sacks.

Šeiminkė mane vis nešiotų, Jeigu sirgčiau ji imtų raudot, Ir jeigu negalėčiau beloti Už mane ji pradėtų ir lot.

Sers mane šokoladais Birutė, Su Jonyno gražiu viršeliu, Gali penkios depresijos būti, Aš vistiek sau salone guli.

Ir kas rytą šukuotų man strėnas, Kvepalais būt ištrinkta galva. Jeigu būčiau ne koks ten žmogėnas, Ne koks vargšas, bet ponas šuva.

Jeigu kartais prie kampo sustosiu, Manęs lauks šeiminkas smagus. Ant manęs ir pats meras ne bosas, Aš šuva, o ne koks ten žmogus.

Daug visokių partijų baras, Grastos kumščiais, kalbom ir ugnim, Nesvarbu man nei karas, nei maras, Jeigu ašen patapsiu šunim.

Negeidžiu miliono ne vieno, Iš to turto tikiai velniava, Aš labai tenorėčiau šiandieną, Pagyvent nors metus kaip šuva.

Nuo to ir miršta

— Ar jūs esate tikras, pone daktare, kad aš pasveiksu? — klausė nusigandusi moterėlė. — Aš žinau vieną atsitikimą, kur daktaras gydė ligonį nuo plaučių uždegimo, o ligonis mirė nuo apendicito.

— Nesijaudink! — nuramino daktaras, — pas mane taip nepasitaiko! Jeigu aš gydau ligonį nuo plaučių uždegimo, tai jis ir miršta nuo plaučių uždegimo.

Du išdidūs tautiečiai, sugalvoję, kad sunku kitiems pamatyti kaip jie mašina važiuoja, padarė skyles išmintingom galvom parodyti.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— "Sandara" 17 rašo: "Sėsnio amžiaus žmonėms, alkoholikams ir vaikams plaučių uždegimas yra pavojinga liga". Sveikiname girtuoklius, patekusius į senų ir vaikų bendruomenę.

— "Nepriklausomaj Lietuvoj" nr. 17 yra dvi antraštės: "Pasaulio lietuvių sostinė" ir "Žinios iš pasaulio sostinės".

Vienoj korespondencijoj E. Šulaitis rašo apie Chicago, o kitoj J. A. apie New Yorką. Siūloma šiems miestams ir jų korespondentams dėl pasaulio sostinės praversti žaidynes, antraip dar pagriebs pasaulio sostinės vardą koks nors Worcester arba Cicero.

— "Dirvoj" santariečiai taip nudėsto: "Geriausieji žmogų, kurios išplaukia iš tų pačių, kaip ir jo, patirimų. Jo kartos patirimų". Dabar suprantama, kodėl augščiau minėtom senacijom gadinamas popierius, kadangi ji išrado kita generacija.

— "Naujienose" J. Liūdžius rašo, kad visais amžiais lietuviai vienas kitą vanodavo: "Cru biai pasakius, kunigaikščiai riejos smarkiau už mūsų šių dienų ptų burnų aplink save, poetas vargingus politikus". Gi vėliau irgi būdavo panašiai: "Be regimos priežasties vieno vyje pajunta". Begigu poetui kaimo bernai ima širsti, pykin, ant bernų kito kaimo. Išiziebia neapykanta ir panieka. Prasišimiejo ir iš linksmo prašė dainuoti.

"Balta apykaklė ir žvilganti batai dar nėra tikras laidas, kad po jais nesislepia netolimas praetis mušėika".

Laukiamės tokio pikniko, kur su plytomis ir lazdomis, baltakalniai vienas kitą tėvynės istorijos mokys.

— Vytautas Kavolis "Santaros Mintyse ir darbuose" šitaip porina: "Alfonas Nyka-Niliūnas pradeda rinkinį Orfėjaus medis eilėraščių "Valkystė", kuriame jis nupiešia ne tik save, bet ir visą šią kartą. Tame eilėrašty jam miegančiam kažkas surinka: "Kelkis", ir jis pabunda ir randa pavasarį su vėjais lakstant po namus". Mūsų nuomone, tai keltis liepė "bosas", o jei kėlė ne "bosas", tai tu nupiešta generacija labai sena, nes dabar niekas reikalauja nebe-kelkia, o visi žadintuvus turi. Po poros eilučių Kavolis jau rašo taip apie Nyką: "Nepaisydamas beprasmiskam žiojavimui iškreipty burnų aplink save, poetas dainuoja apie tą pilną spalvų ir gyvybės pasaulį, kurį jis sa-"

nežiovauti, nes jis, kaip matome iš ankstyvesnių eilučių, buvo tik bja neapykanta ir panieka. Prasišimiejo ir iš linksmo prašė dainuoti.

Trys seserys Blandytės bėga po koncerto nuo garbintojų.

Spyglininkai rašo

— Tautietis iš Chicago rašo taip apie Sovietų Sąjungą:

"Žudynėms nuolat garsėjo kraugerė Rosija..."

Žudynėms organizuoti nereikia /linga jog daug proto. Niekad netruko maskolių, gal /važdučių, idiotų, /rių, Petry carų, samozvancų ir paprastų /latrų".

Su visomis mintimis sutinkame, tik nesuprantame, koks skirtumas tarp paprasto ir nepaprasto latro.

— Pilietis be pavardės iš Chicago rašo, kad pinigų galima pasiūsti ir į kitą pasaulį. "Keistoka, kad pono dr-o S. Aliūno neisfajeravo iš džiabo už tokių sekretų nežinojimą, kaip pinigai perduodami mirusiam. Tamsta dr-e rašai lyg prieš pusvalandį nukritęs iš tolimiausios žvaigždės". Teisybė, kad nukritęs, bet ne tolimiausios, o nuo tos, kuri ant konjako butelio nupaišyta.

— Barbora Švedaitė, bardama recenzentus, parašė tokiuos posmus:

Ko Alė Nakaitė pavirto į Rūtą, Ketvirta dešimtis, o Trumpa die- /na...

Ko Bernardas žmonai neperka /batukų, Kodėl miela Aisčiui po Buities /barais.

Trumpą dieną galima pratempti, tačiau jei tikrai Bernardas žmonai neperka batukų, tai jau visa tragedija.

— Oklahomoj, kurioj nepar-davinėjama degtinė, du vyrukai buvo areštuoti, kai jie įsilaužė į spekulianto sandėlį, prisigėrė ir padarė mieste kitą įsilaužimą.

Kai termometre bus šimtas, Ar tu rimtas, ar nerimtas, Atvėsininti griešnus kūnus. Bėgait tiesiai į sandūnus

Balys Pavabalys Apie laukų margumą ir kramtomąją gumą

Kai pavasaris auksinis Mirguliuoja prieš tave, Kaip išmargintas kiaušinis Grįžk iš fabriko gatvė.

Mešk kepturę šimtapurę — Dėkis dangų ant galvos Ir žingsniuok per žemę purią Kalti laimės nuosavos!

Ir galvok apie margumą, Kurio niekad nematai. Ir kramtyk supykęs gumą, Ir nepyk, jei nekramtai.

Vargo duoną valgyk sūrią Ir užgerk saldžios kavos! Ir numesk, brolau, kepturę — Dėkis dangų ant galvos!

Iš rinkinio "Vizijos prie televizijos"

Meilės prisipažinimas

"Esu vienas iš tų retų gaivalų, kurie gerbia visas užsienio lietuvių kvailiūbes. Ir juo didesnes, tuo labiau! Labai gerbiu tą mūsų tautos būdą: kuo daugiau nesąmonių, arogancijos, žemaziūriškumo, pavydo, artimo apsmėikimo, demagogijos, partinio ir religinio fanatizmo!.. Stai kuo didelė lietuvių išėjovos dvasia. Jei ji išnyktų, būtų kažkas nenormalu".

Br. Raila, "Vienybė" balandžio 17 d.

Tie lietuviai taip nelankstūs! Nuolat mistika vis dangstos. Kaip, sesyt, su jais sunku: Nuo jų flirto aš bunku.

Tegul močia rykštė ima, Aš pamisiu vėl eskimā. Jei eskimas nusibos, Vietoj jo arabas stos.

Mokykloje

Petra, vai, kokios purvinos tavo rankos. Ką tu pasakytum, jeigu aš atečiau į klasę su tokiom rankom?

— Aš būčiau mandagus ir nu duočiau, kad nepastebiu.

Nauji metodai

Okio mokyklos studentas vasaros atostogų metu norėjo pasirodyti savo kaimynams ūkininkams. Sutikęs ūkininkas jo sode, sako:

— Jūs ūkininkaujate labai pasenusiais metodais. Aš užikriau jus, kad nuo šito medžio jūs negausite nei dešimt svarų obuolių.

— Aš visai sutinku su jumis, — sako ūkininkas, — nes čia yra kriaušė.

LINKSMA MŪSŲ KOLONIJŲ

Buities paslaptys

Winnipeg, Manitoba, radijas pranešė, kad juodoji meška, rasta negyva Winnipege priemies tyje. Ekspertų daktarų buvo nuspręsta, kad meška pastipo, nes nerasta jokių nužudymo žymių. Imant pagrindan "Buities paslaptis", meška telepatijos būdu bus pagavusi medžiotojo mintį, kad jis nori našauti, todėl apsvačiusi savo nelaimingą likimą nuėjo link medžiotojo pėdsakų ir pati padvėse.

Prieš kiek laiko žinomas Winnipeg biznierių grįžo iš tolimos medžioklės su pompa, nes parsivežė radęs mešką. Nupasakojęs kokius jis žygdarbius atliko, medžiotojas pastebėjo, kad meškos kailis šeriasi ir kvapą nelabai raminantį duoda, todėl pavėžėjo ją į priemiestį ir išmetė.

Atsipaūšau, šis atsitikimas ne iš pirštų išlaužtas tačiau jū medžiotojo nekaltinkite. Juo medžiotojas yra didesnis melagis, juo jis apylinkėj garsėja kaip didesnis medžiotojas. Gaila tik, kad šį kartą sėkmingas meškos sumedžiojimas sutapo su telepatišku jos atvykimu į Winnipeg priemiestį galbūt senatve mirti.

Winnipeg Plumpis